

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradii Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1-1938, Trb. Arad

ARAD, ANUL 54. No. 50.

1939. március 4. szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

XII. PIUS PÁPÁT

huszonhárom óra beforgásán belül választotta meg Szent Péter trónjára a konklávé. A nagyvilág közvéleménye, amelyet az utóbbi napokban és hetekben eléggé kioktatott a sajtó a történelmi pápaválasztások ceremóniáival, az évszázados előírásokról és eléggé részletes bepillantást nyertünk a nehézségek közé is, amelyekkel éppen a világpolitika hatalmi tényezői tették egyes esetekben tulságosan is hosszadalmassá a konklávé munkáját — ez a közvélemény bizonyos öröndetes meglepetéssel értesülhetett már a legelső napon arról, hogy az új egyházfejedelmet sikerült megválasztani és mindössze két eredménytelen szavazás előzte meg csupán a döntő harmadikat. Róma hatszáz harangjának szavát a rádió hullámai pillanatok alatt röptették köröskörül a Globuson és az egész világ katolikusságának harangjainak csengéséből ugyanaz a megkönnyebült öröm szárnyalt égnek, mint aminő a vatikáni Szent Péter-téren szorongó tízezrek szívét töltötte el a kihirdetés ünnepi pillanatában.

Az osztatlan öröm és a fellelegző megnyugvás azonban nemcsak a konklávé munkája eredményességének, hanem a szavazás érdembeli döntésének is szól. Eugenio Pacelli bíboros-államtitkár, aki ma XII. Pius néven foglalta el megillető helyét a Vatikánállam és a világ katolikusságának élén, régóta ragyogó értéke a pápai állam közéletének és a világi hatalmak legelőkelőbb udvaraiban ismerhették meg ennek a nagy tudásu egyházi férfinak tudományos, politikai és humanista felkészültségét. Számos európai nyelven beszél folyékonyan, olasz anyanyelvén és második anyanyelvén; a klasszikus latin nyelven kívül és még eleven emlékként él annak a hatalmas benyomásnak hatása, amelyet Pacelli bíboros-államtitkár a legutóbbi eucharisztikus világkongresszuson keltett azzal, hogy annak a népek anyanyelvén mondott néhány mondatot, amely nagy fényvel látta vendégül fővárosában a pápa és a földkereség katolikusságainak képviselőit Budapesten. Pacelli bíboros-államtitkár szuggesztív egyensége, fobogó munkabírása, kimagasló felkészültsége és töretlenül ivelő, megalkuvást nem ismerő, evangéliumi örök elveken épült világ szemléleti programja a pápai állam és a Vatikán élén továbbra is élni és hatni fog a keresztény világban XII. Pius pápa tisztségének megújított fényében és kormányálójának irányításában. Az új pápa jelmondata: A Munka, az Igazság és a Béke nagy erkölcsi fogalmait vonultatja fel a legnemesebb diszciplínára a pápai koronázás alkalmából és van-e ezeknél a nagy világtényezőknél hatalmasabb, viharállóbb és megtartóbb erő bármely világ hatalom kezében? Az új pápa címében hófehér békegalamb tartja csőrében a béke örökzöld olajágát; választhatott-e jobbat és kifejezőbb szimbólumot a maga uralkodásához az a főpap, akinek családi nevében is a Béke, a „Pax” kifejezése él és a kegyes, a szelíd „Pius”-pápák díszes nevét kívánta viselni...? XII. Pius személyiségében a pápai állam eddigi feltétlen, független békepolitikája nyert megerősítést és felmagasztalást a választás ténye által és nem lehet kétséges, hogy a szenvedélyek viharos áramlataitól tépdessett Európa népei előtt Szent Péter új földi helytartója csak még fokozottabb tekintéllyel és hatékonyabb hatalommal megáldva hirdeti az Evangélium igazságait a korszellem üldözési, fegyverkezési és más lélekromboló jelszavaival, eszmeáramlataival szemben.

Az az egybehangzó, őszinte öröm, amellyel a világ valamennyi országában nemcsak a hívők, de a világi hatalmasságok, a különböző egymással többé-kevésbé szembenálló kormányzatok fogadták XII. Pius pápa megválasztásának hírére, ma már a harangoknál is messzibbhangzó módon hirdeti azt, hogy a konklávé jól választott és a pápai hatalom tekintélyét csak gazdagította és ragyogóbbá tette annak a pápának kijelölése, aki hosszú idő óta az első politikai, aktív diplomata az ősi Trónon. A pápai Trón a legfőbb te-

KIRÁLYI SZAVAK:

Csak tökéletes hit és szakadatlan munka vezethet a teljes győzelemhez. Örökkévalóságunk szimbólumai: a mi gyermekeink. Örökkévalóságunk pedig Románia.

A Szentatya első békeszózata a katolikus világhoz és az egyházon kívül álló jóhiszemű emberekhez

Öszentsége meleg szeretetét fejezte ki a világ minden részében élő emberiség, különösen pedig a nyomorgók és szenvedők iránt „Minden embert felszólítunk a békére!”

Róma. Vatikánból érkezett hírek szerint XII. Pius pápa a következő jelmondatot választotta: „Opus, Justitia, Pax.” (Munka, igazság, béke.) Az új pápa cimere egy galambot ábrázol, amely csőrében a béke olajágát tartja.

Pius pápa megválasztásának híre élénk örömet keltett a francia fővárosban. A francia közvélemény nagy része már napok óta biztosra vette Pacelli megválasztását. Politikai körökben hangsúlyozzák, hogy Pacelli külpolitikai téren való nagy jártassága, a diplomáciai életben szerzett gazdag tapasztalata és főpapi képességei egyaránt érdemessé tették a legmagasabb egyházi méltóság betöltésére.

Kétszáztizennyolc év óta először...

A Paris Soir római jelentése szerint a külföldi bíborosok nagyrésze Pacellira szavazott. Magliore bíboros Pacellire adta szavazatát, ő viszont Magliorera szavazott. Párisban való-

színűk tartják, hogy az új pápa Maglioret fogja megbízni a vatikáni államtitkárság vezetésével.

Rómiából jelentik: Az olasz fővárosban, a megválasztott új pápában nemcsak a katolikus világ fejt, hanem Róma város fiát is üdvözlök. Most történt meg először 218 év után, hogy Pacelli személyében Róma szülöttje került ismét a pápai trónra.

Az olasz lapok nagy melegséggel írják megválasztásáról és kiemelik az új pápa érdemeit és nagyszerű munkakészségét. Megírják róla, hogy amerikai útja során néhány évvel ezelőtt repülőgépen utazta be az Egyesült Államok katolikus központjait, hogy híveinek minél nagyobb táborával megismerkedhessenek. Bizonyosra veszik, hogy a zarándokok még nagyobb tömegekben fogják felkeresni az új pápát, aki az olaszon kívül folyékonyan beszél franciául, németül, angolul, portugálul, sőt a magyar nyelvet is ismeri.

Anglia, Franciaország és Spanyolország szimpátiája

London. (Rador.) Pacelli bíborosnak pápává választása Londonban igen jó benyomást keltett. Az új pápa személyét igen alkalmasnak tartják, mert politikai téren teljesen kiegyensúlyozott.

Az új pápa személyné igen nagy rokonszenvnek örvend Franciaországban is. Politikai körökben a bíbornokok gyors határozatát úgy tekintik, hogy azok magukévá tették XI. Pius pápa politikáját, amit Pacelli teljes egészében oszt és szintén törekedni fog arra, hogy az emberiség békéjét megóvja és a katolikus vallás jogait védelmezze.

A Giornale d'Italia különkiadást adott ki a pápaválasztás alkalmával. A vezércikk megállapítja, hogy a fascizma uralom óta most első ízben lezajlott pápaválasztó konklávé a legteljesebb szabadság és rend jegyében folyt le. Az új pápa iránt az olasz nép hódolatteljes érzelmeit tolmácsolja a lap.

Burgosi hivatalos körökben meglepedéssel fogadták Pacelli pápává történt megválasztását. Hangsúlyozzák, hogy Pacelli államtitkársága alatt történt meg a nemzeti Spanyolország hivatalos elismerése a Vatikán részéről. Spanyol nemzeti diplomáciai körökben tegnap este kijelentették, hogy a csütörtöki napnak két örömdetes eseménye volt, az egyik XII. Pius pápa megválasztása, a másik Petain tábornagy burgosi nagykövetté való kinevezése.

Páris. A pénteken megjelent valamennyi francia újság hosszas kommentárokat közöl Pacelli bíborosnak pápává történt megválasztásáról és megállapítja a lapok, hogy ez a választás XI. Pius pápa politikájának folytatását jelképezi. A Matin azt írja, hogy

Pacelli azért vette fel a XII. Pius nevet, mert lélekben és gondolatban ő állott legközelebb XI. Piushoz.

kintély sziklára épített ékessége: de a szimbólumnak mindig az egyéniség adja meg értelmét, mely betölti. XII. Pius pápa a gyakorlott államférfi széles látókörének dimenzióiban látja a nagy hatalmi világversenyt és ennek a nagy versenypályának gigantikus erejű reflektora az Evangélium világossága. XII. Pius kihirdette a munka, az

igazság és a béke kormányprogramját és amidőn a világ minden tájáról feléje zúgnak most az „Ecce Sacerdos” örök hangjai. XII. Pius annak a szentmisének jegyében kezdi meg uralkodását, amelyet a legutóbbi Eucharisztikán „minden nemzetekért tartott” a béke, a munka és az igazság megtartó hitében.

Senki sem ismeri jobban az emberiség nyomorát és senki sem áll közelebb ahhoz a titkozatossággal telt régiókhoz, ahol a lélek a szuverén uralkodik. Az Echo de Paris ezeket írja: Sohasem felejthetjük el azokat a rokonszenves szavakat, amelyek 1937. július 13-án hangzottak el Pacelli bíboros szájából a Notre Dameban, ahol emlékeztetett a francia nép természetfeletti küldetésére. A Journal szerint *kétség nem létezik, hogy a bíborosok testülete XII. Pius pápán keresztül kívánta proklamálni az elhunyt pápa politikai végrendeletét, amelyet XI. Pius halála előtti éjszakán készített.*

Az Excelsior véleménye szerint XII. Pius pápa abban a pillanatban foglalta el Szent Péter trónját, amikor a nacionalizmus valóságos vallási meggyőződésévé válva a barbárság bálványkénét állítja szembe a Megváltóval. Szerencsére XI. Pius pápa apostoli küldetése megvilágította az emberiség előtt, hogy az a nacionalizmus, amely a keresztény civilizációt akarja rombadönteni, az emberi civilizációt is megsemmisíti. Az Ordre szerint

Pacelli megválasztása nagyrészt a főtáji államok téves politikájának eredménye

és csak következménye azoknak, az olasz kormány által tett meglepő intézkedéseknek, amelyek a Vatikán állam függetlenségét meg-

csorbitották és többek között megtagadták a beutazási vizumot sok olyan külfölditől, akik a pápaválasztásra Rómába készültek. (R.)

Te Deum volt Bucurestiben

Bucuresti. Tegnap este 9 órakor a Szent József katedrálisban ünnepélyes Te Deum volt XII. Pius pápa megválasztása alkalmából. Az ünnepi misét Schubert József kanonok szolgáltatta. Éjfélkor ugyancsak Te Deum volt a Baratiei templomban is.

A magyar kormányzó és a kormány szerencse kívánatai

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó péntek délelőtt megleghangu táviratban üdvözölte megválasztása alkalmából az új pápát. Teleky Pál gróf miniszterelnök szintén üdvözlő táviratot küldött a Vatikánba, majd a délelőtti órákban személyesen kereste fel Angelo Rotta budapesti pápai nunciust, hogy kifejezze előtte az új pápa iránti jókívánságait. A Pázmány Péter tudományegyetem, amely a múlt nyáron tartott eucharisztikus kongresszus idején Pacelli bíborost diszduktorává avatta, küldöttséggel képviselteti magát a pápa koronázási ünnepségén és Kenéz Béla egyetemi prodekan fogja vezetni a küldöttséget.

ban. A lap azt állapítja meg elsősorban, hogy nagyon ritka eset, amikor a bíbornokok választása az államtitkárra esik, akinek személye tulajdonképpen az előző pápa egyházpolitikájának folytatását jelenti. A lap ezután XII. Pius tudományos érdemeit emeli ki és életművét közli.

Washingtonból jelentik: Rooseveltnél táviratban üdvözölte XII. Pius pápát megválasztása alkalmával.

Londonból jelentik: Az angol saltó politikai állásfoglalásra való tekintet nélkül nagy meglepéssel ír Pacelli bíborosnak pápává történő megválasztásáról. A Times szerint

XI. Pius pápának kívánsága nem volt ismeretlen a bíborosok előtt.

Az a tény, hogy Pacelli bíboros is a Pius nevet választotta azt jelenti, hogy méltó utód lesz bátor elődjének. Amikor XII. Pius pápa még bíboros volt, több ízben elítélte a fajelméletet, amit a német nemzeti szocialista párt sohasem fog elfeledni.

A pápaválasztás eredménye nagy meglepetést, sőt bizonyos félelmet is váltott ki a Harmadik Birodalomban.

A Daily Mirror véleménye a következő:

Mussolininek és Cionának köszönhető ez a választás, mert ők a fasiszta sajtó útján kitagadással fenyegették meg annakidején Pacelli bíborost. (R.)

Berlinből jelentik: A Daily Telegraph tudósítójának berlini jelentése szerint német hivatalos körökre igen

mély benyomást tett Pacelli bíbornokok pápává választása, miután a nemzeti szocializmus legelkeseredettebb ellenségét látták benne.

A hivatalos kommuniké ugyan tartozkodó, de a lap tudósítója előtt illetékesek kijelentették, hogy rendkívül

szokatlanul kell tekinteni azt a tényt, hogy bíboros-államtitkár választottak meg.

Már maga ez a tény is szakítást jelent az egyház eddigi hagyományaival. A külügyminisztérium egyik képviselője kijelentette, hogy a német kormány állásfoglalása előtt megvárja, milyen lesz az új pápa politikája.

Németország előtt nem titok, hogy az új pápa, aki milyen nagy szerepe volt azoknak a pápák, korleveleknek és enciklikáknak előkészítésében, amelyeket az elhunyt pápa a nemzeti szocializmus ellen adott ki.

XII. Pius rádiószózat a világ népeire

Rómából jelentik: A bíboros testület tagjai pénteken délelőtt a Sixtusi kápolnában az új pápa elé járultak és megtörtént az adoráció, amelynek során a bíborosok egyenként ismét a pápához járultak, megcsókolták a lábát és kezét, majd a pápa egyenként megcsókolta az arcukat. A pápa a bíboros hódolatának befejezése után beszédet intézett a bíborosi kollégiumhoz és ezt a beszédet a vatikáni rádió is közvetítette.

XII. Pius a megtámadott kereszténység új védelmezője

Washington. A Washington Tribune jelenti, hogy a pápaválasztás eredménye nagyon jó hatást váltott ki egész Amerikában. Azt hiszik, nem véletlenül, hanem tudatosan történt, hogy az új pápa a „XII. Pius” pápa nevet vette fel. Ezzel kifejezte azt az akaratát, hogy mindenben követni akarja elődjének magatartását. Az Egyesült-Államokban biztosra veszik, hogy XII. Pius pápa még határozottabb formában kél védelmére a megtámadott kereszténységnek. Bizonyosra veszik ezenkívül, hogy az új pápa is a legerősebben szembe száll a fajteóriákkal és védelmére kell az üldözötteknek és védelemre szorultaknak. A spanyol háború kérdésében sem változik meg a Vatikán eddigi állásfoglalása. Az Egyesült-Államokban úgy hiszik, hogy XII. Pius pápa még határozottabban és erőteljesebben kél majd védelmére az emberiség jogainak.

Róma. Vatikánvárosból jelentik: XII. Pius pápa megválasztása utáni első tevékenysége abból állott, hogy Copelius délamerikai bíborosnak köszönetet mondott tevékenységéért s áldását küldötte Argentina és Buenos Aires lakosságának. Copelius kardinálist mélységesen meghatotta, hogy az új pápa elsőnek Ar-

gentinára gondolt és az agg bíboros könnyező szemekkel hagyta el a Vatikánt.

Minden erővel a fajelmélet ellen

A Daily Telegraph a pápaválasztásról a következőket írja: Ha az elhunyt XI. Pius pápának alkalma lett volna meghagyni, hogy ki legyen utódja, akkor sem talált volna alkalmasabb embert, mint a most trónra kerülő XII. Pius pápa. Az elhunyt pápa minden valószínűség szerint gondolt is erre a lehetőségre és ez indította arra, hogy Pacelli bíborost Amerikába és Franciaországba küldje tanulmányútra. A lap megemlíti még, hogy az új pápa már államtitkár korában leszögezte, hogy minden erejével a fajelmélet ellen fog küzdeni.

Hull amerikai államtitkár tegnap nyilatkozott és kijelentette, hogy Amerika a legnagyobb meglepéssel veszi tudomásul, hogy a bíbornoki kar választása Pacellire esett. Az Egyesült-Államok kormánya örül annak, hogy olyan férfi kerül az egyház élére, aki hozzáértéssel és diplomáciai tapasztalatokkal fogja vezetni a katolikuság ügyeit.

A Lokalanzeiger nyilvánított elsőnek véleményét a tegnapi pápaválasztással kapcsolat-

A drága fülbevaló

Írta: MAURICE RENARD

Emélie horgolás közben csöndesen így szólt sógorához:

— Gasparin, hallom, hogy eladó az a kis villa a keresztutánál, 20—25.000 frankért biztosan meg lehet kapni.

Gasparin Cuzelat, a Surlebaud-művek könyvelője, éppen egy számoszlopot adott össze, úgy felelt:

— Hátaztán?
— Gondoltam, esetleg megnézhetnének...
— De hát honnan vegyek én 25.000 frankot? — ütötte fel fejét a férfi. — Arra spekulálsz, hogy tudod, mennyire szeretnék egy ilyen kis házat?

Egy kis bérelt lakásban laktak, amelyben Emélie foglalta el egyik szobát, itt aludt unokahúgával, Jeanne-al, a tizenégyéves Francois apjával lakott; a másodikkban, Emélie, a csendes természetű, hallgatag vénlány itt élt a házban nővérének, Gasparin Cuzelat feleségének halála, tizenegy év óta.

Egy ideig hallgatott, aztán újra szóhoz fogott:

— De hiszen meg lehetne kapni azt a házat részletekre is.

— Akkor is ki kellene fizetni egyszerre vagy tízezer frankot.

— De aztán már esetleg évi ezer frankkal is beérné a tulajdonos.

Gasparin abbahagyta a számolást és felállt:

— Te, Emélie, neked itt valami terved van. Mondd, sincs neked valami megtakarított pénzed? Mert látom, hogy valahova ki akarsz lyukadni ezzel a házvásárlási ötlettel.

Emélie némán vállat vont és egy ideig hallgatott.

Gasparin föl s alá járt a szobában. Végre Emélie megszólalt:

— Tudod, Gasparin, van egy dolog, amit nagyon becsülök benned: hogy máig se akartad eladni azt a fülbevalót, amely szegény feleségedtől maradt.

— Nem... — Gasparin hirtelen megállt — nem, azt nem adom el! Florestane fülbevalóját nem adom el semmi pénzért.

— Pedig értékes. — Jegyezté meg Emélie — valószínűs örület volt annak idején ilyen drága ajándékot venni... S tudod, ahogy én szegény Florestanet ismertem, ő maga is azt tanácsolta, hogy add el. Hiszen a gyerekeké lesz a ház. Ő is helyeselné, ha megvenné. — A valószínű tanácsolná...

— Különbön is nagyon esett a briliáns ára — mondta Gasparin.

— Nem lenne megglepve, ha 12.000 frankot mégis megadnának érte.

— Miből gondolod?

— Van egy ékszerész barátom. Annak körülből leírtam, milyen a fülbevaló, ő mondta nekem, hogy ennyit érhet.

Gasparin sokáig nem felelt és nyugtalanul járt föl s alá. Aztán megállt:

— Hát bevallok neked valamit, Emélie... a fülbevaló... hamis volt. Sok, ha kétszáz frankot ér...

Emélie nem felelt és Gasparin egyszerre észrevette, hogy nevet.

— Most kinevetsz — mondta gyötrődve. — Igazad van. Megértem.

— A fülbevaló nem hamis — jelentette ki Emélie és letette a horgolást. — Az amelyet te Florestanének vásároltál, hamis volt. Ne beszéljünk róla. De az, amelyet ma is örzöl, igazi. Egy nap elvesztette azt,

amelyiket tőled kaptam. A világot se vallotta volna be neked. S akkor megrendelte egy ékszerésznek a mását. De valódi briliánsokkal...

— De hisz az egy vagyonba került! — kiáltott fel Gasparin. — Emélie! Mit mondasz? Tudod, mit mondasz? Ki fizette ki azt a fülbevalót? Emélie, rettenetes dologgal vádolsz őt. Hiszen tudom, szén volt és fiatal és annyian udvaroltak neki. Mondd, mennyibe került a fülbevaló?

— Tizenhatszeder frankba.

— Borzasztó! — nyögött Gasparin megsemmisülve.

— És ki fizette ki?

— Nyugodj meg, Gasparin — felelt Emélie. — én fizettem ki. Ebben az időben volt még egy kis megtakarított pénzem. Alig huszezer frank...

— De hiszen ez a hozományod volt. — Emélie, én rosszat sejték. Most kezdek rá emlékezni, hogy akkor még te is beszéltél arról, hogy férjhez mégy és akkor egyszerre nem beszéltél róla tovább. Mondd meg most őszintén: azért mondtál le a férjhezmenésről, mert a hozományodat a fülbevalóra költötted?

— Nagyon szerettem Florestanét — mondta Emélie egyszerűen — és az ő boldogsága az enyém is volt — ezzel felkelt: — Jólétszákát, Gasparin. És ugye holnap elmégy, hogy beszélj a közlegyzővel?

— Igen. — mondta Gasparin könnyek között. — Ő, hogy megvethetsz most.

— Dehogy is, dehogy is — mosolygott Emélie — régen tudtam, hogy az eredeti fülbevaló hamis volt. Hát hónappal azután, hogy Florestane elvesztette, megtaláltam egy ágy alatt. Az ékszerész megmondta, hogy hamis...

— De Florestane, ugye, sose tudta meg?

— Nem. Ő sose tudta meg... Hiszen annyira szeretett téged! — felelt Emélie és kiment.

KOPPROL

A LEGJOBB CSOKOLÁDE-HASHAJTO

— Amikor a legmélyebb megilletődés hatja át lelünk, szükségét érezzük annak, hogy késedelem nélkül eljuttassuk a katolikus világ első gondolatunkat és első szavunkat. Különös szeretettel megölelem az urakban szerepetett bíboros testületemet, akiknek atyai ájtatossága közismert. — kezdte meg beszédét XII. Pius pápa, aki ezután a püspöki kart üdvözölte, majd a papságot és az apácákat. Majd beszédét ezekkel a szavakkal folytatta:

— Meleg szeretettel üdvözöljük minden fiunkat, akik a világ minden részében élnek és különösen azokat, akik szegények és szenvedések között sanyarognak. De eben az ünnepélyes pillanatban gondolatban mindazok felé fordulunk, akik az egyházon kívül állnak és akik bizonyára örömmel fogják hallani, hogy a pápa imádsággal fordul öregeik is a mindenható Istenhez, az atyai üdvözlét mellett ki akarjuk fejezni óhajunkat és felhívásunkat a béke érdekében. Annak a békének érdekében, amelyet tiszteltreméltó elődünk olyan nyomatékosan ajánlott az embereknek és amelyért ő olyan forrón imádkozott, hogy azért még önként is felajánlotta életét is Istennek, a maga szentséges és minden érzelmen felülmúló Isteni adományát a békéért, melyet minden igazszívű embernek kívánni kell és amely a szeretet és az az igazság gyümölcse kell, hogy legyen. Minden embert felszólítunk a béke érdekében, a nyugodt lelkiismeret békéjére, az Isten szeretetére, az Isten szent szeretete által egybekapcsolt családok békéjére és a nemzetek közötti békére a kölcsönös testvéri segítség, a baráti együttműködés és a szívélyes egyetértés békéjére. Ezekben a zavaros és nehéz órákban, amikor anyai akadály tornyosul az igazi béke elé, szívünk legmélyebb fohászával és imájával fordulunk Istenhez azokért, akik az államok és a népek élén állnak és akikre az a nagy tisztesség és súlyos felelősség hárul, hogy a népeket a boldogulás és haladás útján vezetőik kell. Az Ur Jézus Krisztus termékenyítse meg ezt az óhajunkat és a

szent vigasz üzenete gyanánt teriessze ki az egész földre, miközben mi apostoli áldásunkat adjuk rájuk.

— Ime ezek szeretett bíboros urak, tiszteltreméltó testvérek és fiaim, ezek az első óhajások, amelyeket előtettek első alkalommal kifejeztek.

Ezután a pápa és a bíborosi kar szent misét hallgatott végig, majd Öszentsége a palota első emeleti erkélyére vonult kíséretével, hogy áldását adja a Szent Péter téren összegyűlt rengeteg tömegre.

Vatikánvárosból jelentik: Santaro bíboros, a Kollégium titkára vette át a bíboros államtitkár hivatalát, amely Pacelli bíboros-államtitkár pápává való megválasztása alkalmából megüresedett. Öszentsége XII. Pius ideiglenesen bizta meg Santaro bíborost az ügyvitellel.

Más vatikáni jelentés szerint viszont jóléte, sült körökben úgy tudják, hogy az új pápa Luigi Mangiole bíborost nevezte ki a Vatikán államtitkárává. Az új vatikáni államtitkár 62 éves és 1920-tól kezdve hat esztendőn keresztül volt berni pápai nuncius, majd 1926-ban került a párisi nunciatura élére. XI. Pius pápa 1935-ben nevezte ki Mangiole bíborossá.

gazdasági együttműködés kimélyítése. Varsóban tartózkodik Osborne angol tengernagy is, aki az angol véderőről tart előadásokat Lengyelországban.

Franco és az olasz légiók

A Daily Mail egvébként beavatott helyről szerzett értesülésre hivatkozva közli, hogy Franco tábornok felkérte Mussolinit, minél hamarabb rendelje haza a Spanyolországban levő olasz légiókat. Camberra tábornok, a spanyolországi olasz légiók parancsnoka Cadizból repülőgépen Rómába utazott, hogy személyesen adja át Mussolininek Franco üzenetét. A lap szerint Bonnet a francia képviselőház külügyi bizottságának titkos ülésén közölte ezt a hírt a képviselőkkel s kijelentette azt is, hogy értesülése szerint Franco nem alkalmazza tulzolt szigorral a felelősség elvét a köztársaságokkal szemben és bizonyos foku közkegyvelmet hajlandó adni. Kijelentette még Bonnet, hogy Beck lengyel külügyminiszter határozott ígéretet tett neki arravonatkozólag, hogy ha Franciaországot megtámadnák, a támadók szemben találnák magukat Lengyelországgal is.

A „Daily Mail” fellünetteltő jelentése:

Poncet római francia nagykövet átveszi az utasításokat az Olaszországgal való tárgyalások újrafelvételére

Ezzel a kérdéssel hozzák összefüggésbe Göring római útját is

Londonból jelentik: Politikai körökben nagy feltűnést keltett a Daily Mail római jelentése, amely szerint Francois Poncet, római francia nagykövet szombaton Párisba utazik s ott átveszi az utasításokat az Olaszországgal való tárgyalások újrafelvételére. Rómában úgy tudják, hogy Olaszország „természetes” követeléseit később diplomáciai úton tárgyalják meg.

Kétségtelen, hogy Olaszország és Németország közelebbi közös magatartásának megállapításával van összefüggésben Göring marsall egyhónapi olaszországi tartózkodása. Ezt ugyan pihenő szabadságnak jelzik, kétségtelen azonban, hogy Göring fontos tárgyalásokat is fog folytatni. Az, hogy a német politika egyik vezetője egy hónapig távol marad Németországtól, azt is mutatja, hogy német vezető körökben nyugalommal tekintenek a jövő politikai alakulása felé. A Ce Soir című francia lap nagy fontosságot tulajdonít Göring tárgyalásainak. Az Information úgy véli, hogy Mussolini Madrid eleste után hivatalos formában előterjeszti az olasz követeléseket s a német kormány legmérsékeltabb tagjának olaszországi látogatása kétségtelen befolyással lesz az olasz magatartásra.

Magyar—lengyel korridor terve

A „Pesti Ujság” című budapesti lap azt írja, hogy a Volosin-kormány most már nem zárkozik el attól a tervtől, hogy Magyarország és Lengyelország között ruszin területen 10—15 kilométeres folyosót létesítsenek és így megvalósuljon a lengyel—magyar közös határ gondolatla és egyuttal megmaradjon Kárpátukrajna függetlensége is. A terv szerint a korridor magyar felségterület lenne, de azon keresztül Németország gépkocsit építhetne Ukrajna, illetőleg Románia irányában. A párisi „Figaro” szerint a Szovjet a határ mellől

elszállítja az ukránokat s helyükbe orosz tömegeket telepít. A lap értesülése egvelőre megerősítésre szorul.

Ciano olasz külügyminiszter még el sem hagyta Lengyelországot s máris megérkezett lengyel földre Chamberlain angol miniszterelnök egyik bizalmas munkatársa, Borinby Róbert angol nagyparas. Az újságíróknak kijelentette, hogy utjának célja az angol—lengyel

Tizenötezer aradi magyar férfi és nő lépett be a Nemzeti Ujjászületési Front magyar altagozatába

Az aradi magyar népkisebbség vezetőinek felhívására, mint ismeretes, Aradon tömegesen jelentkezett a magvarság a Nemzeti Ujjászületési Frontjának magyar tagozatába való felvételre. Aradon három összeíró-irodát létesítettek: a belvárosban az Iparos Otthon helyiségében és a külvárosokban Ségában és a Mosóczy-telepen.

A Nemzeti Ujjászületési Frontjának magyar tagozatába való jelentkezést Aradon az elmúlt szombaton zárták le. Most a jelentkezések összegezése után örömmel állapítható meg, hogy

a magvarság egységesen tömörült vezetői mögött és a nagy tömegek is megértették és átértékelték kötelezettségük jelentőségét.

A tömeges jelentkezés a bizonyítéka annak, hogy az itt élő magyar nemzeti népkisebbség részt kíván venni az ujjáépítő munkában és hiven teljesíti állampolgári kötelezettségeit.

Az aradi magvarság megbízottjai a pénteki nap folyamán adták át a városházán a Nemzeti Ujjászületési Frontjának magyar tagozatába tömörültek névsorát.

A semmitőszék alkotmányosnak minősítette az állampolgárságok revíziójáról szóló rendeletörvény

Bucurestiből jelentik: Az állampolgárság revíziójáról, valamint a revízió végrehajtásáról szóló rendeletörvényt az illetékes igazságügyi fórumoknál megfellebezték azon a címen, hogy az 1923. évi alkotmány 17-ik, 132-ik, valamint az új alkotmány 16-ik és 98-ik pontja alapján ezek a rendeletörvények alkotmányellenesek. A felebbezés tegnap érkezett meg a legfelsőbb Semmitőszékhez. A Semmitőszék a felebbezést visszautasította és megállapította, hogy mind a két törvényrendelet alkotmányos.

Aradon 15 ezer magyar jelentkezett a felhívásra, 15 ezer magyar férfi és nő lépett be a Nemzeti Ujjászületési Frontjának magyar tagozatába.

A belépési nyilatkozatokat délelőtt fél 12 órakor 16 nagy csomagban kocsikon szállították a városházára, ahol Vlad Alezandru tábornok-polgármester s Lazar Vasile vezértitkár vették át hivatalosan. Az átadott listákat három kötetbe foglalják és átadják majd a Nemzeti Ujjászületési Front bucarestii központi megbízottjának, aki a közeljövőben érkezik Aradra, hogy ugy a többségi, mint a magyar és német népkisebbségek tagozatának összeírásait számbavegye.

URANIA premiermozgó TEL: 12-82

A világ legnagyobb filmházaának jubliáris filmje: Az utóbbi évek legnagyobb filmeseménye!

„A nagy keringő”

A régi Bécs és a valzer díszítése! Lulso Rainer, Fernand Gravey és Miliza Korjus (a jelen kor legnagyobb koloratur énekesnője.) 3 (mérs.) 5, 7.15, 9.30.

Bánffy Miklós és dr. Szász Pál nagyjelentőségű miniszteri kihallgatásai

Bucurestből jelentik: Silviu Dradomir dr., kisebbségi miniszter tegnap délelőtt gr. Bánffy Miklós és dr. Szász Pált, a Nemzeti Újjászüllesztés Frontja igazgatótanácsai taglalt kihallgatáson fogadta. Bánffy Miklóst ezt követően Calinescu belügyminiszter fogadta.

Ugyancsak a Rador távirati iroda jelentése szerint Szász Pál kihallgatáson jelent meg Gafencu külügyminiszternél és Radea munkaügyi miniszternél.

Magyar albirója lesz több hunyadmegyei községnek

Dévaról jelentik: Belügyminiszteri rendelet értelmében, olyan községekben, ahol a kisebbségek létszáma meghaladja a községek lélekszámának ötven százalékát, a többséget alkotó népkisebbségből kell albirót kinevezni. Hunyadmegyében Lozsád, Rákosd, Hosd és Csernakeresztúr községek kapnak magyar albirót.

A szászvárosi szászok kéréssel fordultak az illetékes hatóságokhoz s arra való hivatkozással, hogy a szászvárosi szászok száma eléri a kívánt létszámot és vagyonilag is a város tekintélves rétegét alkotják, kérték, hogy közüliük nevezzenek ki alpolgármestert.

A szászok kérését azonban elutasították, mert 4848 román és 1200 magyar mellett csak 950 szász nemzetiségű polgár él a városban. Érdekes, hogy a magvarság az egész megyében seholy sem adott be hasonló kéréseket.

***nem hoz annyit, mint az ALLAMI
SORSJÁTEK SORSJEGYE, amelyet

COLECTURA OFICIALA SI A OFICIILOR RURALE P. T. T.

ELARUSITO HELYEINEL VASAROL.

Ne mulassza el a MÁRCIUS 15.-iki alkalmat, amikor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz. További húzások április 15.-én, május 15.-én, június 15.-én.

Arad, Str. Brătianu Nr. 3. Repr. Olariu Ioan

A pápa birodalma

Látogatás a pápai állam modern intézményeiben

A Mediciek dinasztiájából származott pápa uralkodása után rendelték el a biborosok, hogy Szent Péter utódjának étkezésénél senki sem lehet jelen. Abban az időben sokat meséltek azokról a lucullusi lakomákról, amelyeknek színhelye volt a vatikáni palota. A pápák azóta nem ültek le olyan asztal mellé, amelyen más halandó ember ült és mialatt a pápa étkezett, senki sem tehetette be a lábát a szobába, ahol ebédjét, vagy vacsoráját elköltötte. Ennek az a nagy hátránya volt, hogy a pápa asztalán kihűlt az ételek. XI. Pius első reformja volt az a forogható asztalka, amelyet — így mesélték nekem a Vatikánban — ő maga tervezett meg. Kis kerek asztalka volt ez, közepén golyós csapágyval és lábnyomásra körben forgott. A német ferencendi barátok — a vatikáni palota harmadik emelete felett, a padlásnak is nevezik — a szobákban ők főzik a pápa ételét és ők takarítják a magánlakosztály huszonöt szobáját — erre a kis asztalkára tették le az ételeket és XI. Pius lábnyomással maga felé fordította az asztalkának azt a részét, amelyen a soron következő étel pihent.

...Ez volt az elhunyt pápa első reformja... Sorban következtek aztán a többiek.

Két lift épült a Szent Damaszkusz udvarban, egyiken az uralkodó családok tagjai és előkelő diplomaták mennek a kihallgatási termekbe, a másikat, amely felső állomásán közvetlenül a hálszoba mellett áll meg, egyesegyedül a pápa használta.

Megépült a kormányzó palota, a rádióállomás, a világ legszebb pályaudvara, a mozaikvár, a csendőrlaktanya, a törvényszéki palota, a legmodernebb élelmiszerüzem, a legtekélyesebb egészségügyi intézmény, állatorvosi szolgálattal, a gyógyszerár, amelyben Pater Quotidian Alajos már exportra is készíti a pápai gyógyszerár két specialitását: a hajhullás ellen kiválóan jó „Lozione Igienea”-t és az „Elimir di S. Pietro” nevű igen kiváló likört, amely speciális és díszes adjusztálásban ma már minden előkelő házbarsztalán helyet foglal...

Éttermi híres a Vatikánállamban és amíg ott voltam, a svájci gárda kantinjában étkeztem — igen jól. Ebben az étteremben a gárdistákon kívül csak azok svájci rokonai és a Vatikán vendégei kapnak ebédet, vagy vacsorát.

A nyomdában a legmodernebb rotációs nyomtatja az Osservatore Romano-t. Magam láttam itt, amikor készítségük előtt szedték a szedők a szir, orosz, perzsa, etiópiai, héber, örmény, kopt,

thébeai, ciril, török szövegeket. Az egyik szekrény hieroglifákat tartalmaz...

Pár lépésnyire a vatikáni pályaudvartól emelkedik a törvényszék gyönyörű palotája. A felirata: Tribunale di prima istanza. Miután sok benne a hely, itt helyezték el a pápai csendőrség parancsnoki hivatalait is. Az emeleteken fő tárgyalási termek hosszú sora húzódik végig, azonban ezekben a termekben — nem tartanak tárgyalásokat. Egyserűen azért, mert — alig pár bűnügy akadt eddig a Vatikán Allamban. A pápai törvényszék elnöke Periceli lovag és ő mesélte nekem, hogy egyszer egy kardinális lakásán — amely kívül volt a Vatikán területén, de de facto oda tartozott —, egy szerelő munka közben elloptott egy ezüst kelyhet, mások valaki, egy milánói ember, mágnessel szedte ki a Szent Péter templomban a perselyből a Péter-filéreket, egy harmadik szélhámos hamisított ajánlólevelekkel koldult a Vatikán Allamban: ezek a bűnügyek foglalkoztatták eddig Periceli lovag tanácsát. A börtönöri szolgálatot a pápai csendőrök látják el, de dolguk alig akad. Nemrég épült fel gyönyörű palotájuk. Egyebekben ők a Vatikán Állam közbiztonsági szerve és a csendőrség százötven tagja — az olasz carabinieriéhez hasonló uniformisban járnak — kivétel nélkül válogatottan szép szál ember. Ők látják el civilben a detektív szolgálatot is.

A pápa birodalmának kétségkívül legmodernebb intézménye a rádióállomás.

A vezetője: páter Giuseppe Gianfranceschi jezsuita szerzetes...

Elefántcsontból készült diktafon áll az íróasztal mellett: Edison ajándéka. A párja a pápa dolgozószobájában van. A professzor ur, amikor elcsodálkozom azon, hogy: miképpen került a modern technika legújabb vívmányai mellé egy jezsuita barát, mosolyogva mondja:

— Mi különös van ebben? Vajon nem-e Jézusrendi atyák voltak mindig és mindenütt pionirjai a tudományoknak? Kik vezetik a Csendes-óceán közepén a tájfutó-tézetet? A jezsuita páterek. És kik kutatják a természet titkait a pekingi egyetemen? Testvéreim, a Jézusrendi atyák. Nekem azt a feladatot adta a Mindenható, hogy a mindenség hullámaival dolgozzam... És én a Mindenség akaratát látom abban, hogy ebben az intézetben többen és tökéletesebbet tudunk elérni ezen a téren, mint egyéb helyein a földnek...

Végigvezet a gyönyörű intézetben, amelyet maga Marconi, a pápai gróf épített és rendezett be. Itt van a világnak egyetlen olyan adóállomása,

amely Marconi ultrarövid, úgynevezett mikrohullámaival dolgozik. Megmutatja nekem a jezsuita atya a mikrohullámok leadására és vételére szolgáló speciális gépeket. A mikrohullámok hajlítására és törésére végeznek állandóan kísérleteket az intézetben és a vatikáni rádióállomás kísérletei hatalmas lépést jelentenek a tudomány birodalmában. A Vatikánban van a legtekélyesebb képátvétele az egész világon. A Morse-teremben olyan gépek dolgoznak, mint sehol egyebütt.

Végzetül abba a szobába jutunk, ahol négy-szögletes kis asztalon a vatikáni rádióállomás mikrofonja áll. Innen beszélt a világ népeire XI. Pius és innen hirdették ki elsőnek a pápaválasztás eredményét.

Betörték a nagyváradi fogházba

Nagyváradról jelentik: A szerdáról este törtökre virradó éjszaka szokatlanul érdekes betörés történt Nagyváradon. Eddig még ismeretlen tettesek betörték a fogház Aurel Lazar-uca 10. számú kapuján és felfeszítették a fogház-műhelyek raktárait. A fogház épületnek az Aurel Lazar-uca felé eső részén vannak a műhelyek, a „Faur” cipőgyár és a „Standard” csőbutorgyár műhelyei s raktárai, amelyekben rabok és külső munkások dolgoznak.

A betörést reggel 8 órakor fedezték fel a műhelyekben dolgozó munkások. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan detektívek mentek ki a betörés színhelyére.

A tragikomikus betörés részleteit még nem sikerült kideríteni.

A tettesek a fogház Aurel Lazar-uccai épületrészének egyik ablakán elfűrésztették és kifeszítették a rácsot. Az ablakon át behatoltak a Standard csőbutorgyár raktárába, ahol azonban a vaskazettát nem tudták megfűzni. A betörők erre felbontották a Standard és a Faur cipőgyár raktárai közötti falat s azon át behatoltak a Faur cipőgyár irodájába. Itt a kézikönyvtárában kilencezer lelt találtak, amit magukkal is vittek.

CORSO MA: 3, 5, 7.15, 9.15 órák
Szenzációs kettős műsor
I. Leányvagyak ERROL FLYNN-nal
II. VÉRZŐ KARAVÁN
Izgalmos cowboy film.

Mire készül Bánffy Miklós gróf?

Beszélgetések Kolozsváron az új erdélyi Magyar Népközség vezérével — Tamási Aron új székely regényen dolgozik és Chinezu professzor fordítja románra a legizesebb székely novelláit

Kolozsvárról jelentik: Ha az ember befordul gróf Bánffy Miklós kolozsvári palotájába, egycsapásra elfelejti a kort, amelyben él. Ebben a palotában minden a multa emlékeztet a rácskosaras ablakoktól kezdve egészen a multa századból származó butorokig.

Maga Bánffy Miklós sem akar a jelenről beszélni.

Most alakul ugyan az ő vezetésével a romániai Magyar Népközség, de erről nem hajlandó nyilatkozni. Legfeljebb annyit mond, hogy a román kormány lépését közjogi szempontból rendkívül nagyjelentőségűnek tartja, mert

a Romániában élő magyaroknak ez az első közjogi elismerése.

Nagyon sok rokonszenvvel beszél az erdélyi fiatalokról s valószínűnek tartja, hogy értékes munkájukat fel tudja használni a Magyar Népközség.

Kenyeret és munkateret kaphatnak a Népközség kereteiben.

Végül a Magyar Népközséget az erdélyi magyarság nagy megszervezési lehetőségének tartja. Itt az alkalom, hogy a magyarság egységesen szervezkedjen s remélhetőleg élni is fog ezzel az alkalommal.

És máris irodalomról beszélgetünk. Sokkal jókedvűbb, mikor erre terelődik a szó.

— Az idei tavasszal jelenik meg a háború előtti Erdélyről szóló regénytrilógiám befejező kötete, — mondja, — amely a „Meggzám-láltattál” és „Hijával találtattál” után az öttestamentum tragikus mondatának befejező részét kapja: „Darabokra szakítottat.” Ez a „Mene, tekel, ufarsin” pontos magyar fordítása.

A harmadik kötet a háború kitörésének esztendejével zárult és vele sorsunk is megpecsételődik, a nagy tragédia megkezdésének akkordjaival fejeződik be.

Ezt a harmadik kötetet már csaknem teljesen megírtam, mindössze százötven oldal lehet még hátra s hogy befejezése késlekedik, annak az az oka, hogy ezekben a hetekben túlságosan elfoglal a napi politika. Benn Kolozsvárott nem is tudok dolgozni rajta, legfeljebb Boncidán, egyes szabadnapomon. Nagyon nehéz az embernek kiszakítani magát a politikai élet mindennapi kázból s visszatérni Abády Bálint életéhez. De azért remélem, hogy tavaszig készen leszek a munkával.

Mosolyogva néz maga elé:

— Mint jó regényíróhoz illik.

a harmadik kötetben mindenkit megölök.

Ezzel aztán a regényíró is elkészült és leteheti a tollat. A trilógia készen lesz. Utána jöhet a kritika.

Nehéz idők járnak ma Európában s nehezek az idők Kolozsvárott is. De Bánffy Miklós, a nagy regénytrilógia megírója derülato s bizakodó. Talán azt is mondhatnám, hogy

ő a legbizakodóbb magyar férfi egész Erdélyben.

Akármelyik fiatal példát vehetne tőle frissességben és derülatoásban.

Egy székely falu rajza

Tamási Aron, aki azelőtt annyit utazott Erdélyen kívül, most már hónapok óta nem mozdul ki bércei hazájából. Nem is csoda, mert ezuttal legkedvesebb témájáról, szülőföldjéről ír, ahol életét kapta és ahol fölnevelkedett. Most Kolozsvárott él és sajtó alá rendezi kötetét. Ezeket mondja róla:

— A kötet címe ez lesz: Szülőföldem. Három éve készülődik a megírására. Formájában szigorúan irodalmi igényű. Tárva:

a lelkiállapot kisebbségi sorsban, egy székely falu rajza.

Első pillanatra úgynevezett „falukutató” vállalkozás. De nem az. Hanem: egy írónak irodalmi formában való tudósítása népéről és falujáról. Teljesen tárgyszerű. De nem megszokott értelemben (materializmus), hanem anyag és lélek szerves egységben. Így a falusi ember mai élete csak felszínesen változik, mindenkor életétől. Célom: a székelyekről (élet és lélek) tárgyilagosan tudósítani az értelemiséget (középosztályt.) Az erdélyit is. A magyarországit is teljesen. Mert eddig csak romantikus dolog volt az egész. Irodalmon keresztül így fogták föl.

— Mi legyen az eredmény?

Minden magyar egy egységbe tartozik. Semmiféle átfogó nemzeti gondolat, építés nincs székelyek nélkül.

Az Erdélyi Szépművészeti Céh Tamási új kötetét március első napjaiban hozza ki a sajtó alól.

Tamási román fordítója

Chinezu professzor irodája egy ugrásra van Bánffy Miklós gróf kolozsvári lakásától. De épület és iroda pontosan ellenkezője mind-

annak, amit Bánffynál láttam. Az épület a haladani magyar színház helyén áll.

stílusa az új tárgyilagosság elveit hordozza magán.

Ilyen az iroda belső berendezése is. Chinezu abban az iskolában tanít, amelyet a budapesti Eötvös-kollégium román nendantiává kívánnak kifejlesztetni, a kolozsvári hivatalos körök.

Kemény, éles arcvonásai vannak Chinezu professzornak.

Jól beszél magyarul.

Politikáról egyetlen szót sem kíván nyilatkozni. Ez nem mestersége. De annál lelkesebben beszél Tamási Aron novelláiról.

— Tamási Aront, az erdélyi magyar irodalom egyik legnagyobb értékének tartom s régen izgat a nagy feladat:

ezeket a székely novellákat román nyelvre fordítani.

Tamási legjobb novelláit válogatom ki és egyetlen nagy kötetben kívánom kihozni a Fundatia Regala kiadásában. Külön bevezető tanulmányt is írok hozzá. Meggyőződésem szerint sikerülni fog a munka, hiszen a magyar nyelv legrejtettebb szépségeit abban a korban ismerem meg, amikor legfogékonyabb az ember hozzá: 15—20 éves koromban. De épp a feladat nagysága az, ami ösztökél. A román nyelv alapján egészen más a világnézeti képünk, mint a magyaroké s épp ezért különösen nagy feladat Tamási Aron novelláinak fordítása. A székely és román mesészerűség között érdekes a párhuzamot megvonni. A kötet tavaszra jelenik meg. Cs. Z.

Vissza kell szoktatni Aradra a városszépészeti intézkedésekkel elriasztott megyei közönséget

A városvezetőség nagyszabású építkezési terveinek megvalósítása érdekében nagy munka folyik a városi építészeti hivatalban, ahol Bellu főmérnök behatóan tanulmányozza a felmerült problémákat és egymás után készíti az építészeti terveket, amelyeknek nyomán nagyjából már kialakult a jelenlegi színházpalota átalakításának általános képe. Április elsejéig feltétlenül megkezdődnek az átalakítási munkálatok és a terv az, hogy a színházpalotát teljesen kettévágják, megpedig a Goldis ucca meghosszabbításaképpen, vagyis a színház főbejáratától a hátsó bejáratig kettészelik az épületet és az üzletpasszázs számára uccát nyitnak. Ezt az üzletpasszázsát üveggel fedig be ugy, hogy jó felsővilágítást kap majd az uccarész. Az üzlethelyiségek számáról még nem döntöttek, mert ez attól függ, milyen nagyra készítik majd el ezeket a boltokat. Valamennyi üzlet szép, modern kirakattal tekint majd a passzázsra és innen nyílik a tervek szerint a baloldali — vagyis a Szentháromság szobor felé eső — épületrész lakásainak feljárata is. Az Avram Iancu térre néző homlokzat kapubejárata megmarad, udvarrésze pedig csatlakozást kap a passzázsához.

Nagyvárosi étterem-kávéházak mintájára készülnek el a Szentháromság szobor felé néző homlokzati részen létesítendő vendégipari üzem helyiségei. Az étterem-kávéház egyetlen hatalmas teremről áll majd, a terem méretei minden igényt kielégítenek, amennyiben a hatalmas helyiség 41 × 14 méter területű lesz. Világítás, fűtés és szellőztetés kérdései kivétel nélkül a nagyvárosok legjobb megoldási mintái szerint készülnek majd, nagy gondnal és körültekintéssel. Az étterem-résznél — ami a jelenleg is étteremként hasznosított épületrészben nyer elhelyezést, — lebontják a félmeleket, mert ennek következtében most alacsonyabb az étteremrész, mint a kávéház helyisége. A színházépületnek a Szentháromságszoborra néző földszinti homlokzatát a volt Palace-kávéház mintájára kiépítik úgy, hogy az egész vendégipari üzem főhomlokzati része felett hatalmas, nyári tető-terasz létesül. Az étterem-kávéház két bejárata az épület két sarkán nyer elhelyezést.

Mindezek az újítások sok munkát adnak az építészeti hivatalnak és aradi építésszek körében nagy érdeklődéssel tekintenek a megoldás elé, mert attól tartanak, hogy a színházépület átalakítása aránytalanul nagy költséget emészt fel a jövedelmesség szempontjából. Az új üzlethelyiségek nem feltétlenül hozzák meg a várt bérösszeget, hiszen Aradon tulajdonképpen nincs üzletiány. A lakások átalakítása is inkább költséges, mint eredménytelő biztató vállalkozás — hangsúlyozzák mérnök körökben, — mert a tulmagas, nagyablaku,

nagyajtókkal ellátott, régimódi lakásokból a legnagyobb fáradsággal és körültekintéssel sem tudnak valóban kielégítő és a mai igényeknek megfelelő lakásokat készíteni. Megemlítik azt is, hogy ha örvendetes is az a munkaköze, ami a toronyalatt megnyilvánul, sokaknak véleménye szerint nem az építkezéseken kellene kezdeni a város felvirágoztatását célzó kezdeményezést mert ennél sokkal fontosabb problémák várnak megoldásra. Arad tulajdonképpen nem szépítésre vár, — hangsúlyozzák azok, akik nagy figyelemmel kísérik a városvezetőség tevékeny munkáját, — hanem arra, hogy megbénult gazdasági forgalmát fellendítsék. Az állandó és túlzásba vitt városszépészeti és városrendészeti intézkedésekkel valóssággal elriasztották a multban a vidéki vevőközönséget, ami alaposan érezteti hatását a kereskedelmi élet vonatkozásában. Kitalálták a parasztszekereket, lehetetlenné tették a gazdaközönség számára azt, hogy a belvárost felkeresse, érthető tehát, hogy elszoktak Aradról azok, akik pedig nem csak városrendészeti szempontból elbirálandó tényezői egy városnak, mert hiszen pénzt hoznak a faluról ide.

Ez az oka annak, hogy az aradkörnyéki nagyközségek vásárai olyan mértékben lendültek fel, ahogyan a város kereskedelmi forgalma csökkent, ahogy az itteni vásárok és piacok élénksége ellanyhult. A városszépészet tehát már elég kárt okozott nekünk és ha a multa hibáit helyre akarjuk hozni, ami a gazdasági élet fellendítését jelentené, akkor mindenképp olyan beruházások és intézkedések lennének szükségesek, amelyek alkalmasak lennének az aradkörnyéki gazdaközönség vissza-szoktatására. Kevesebb költséggel és a közérdek hathatósabb kielégítésével lehetne megoldani az említett problémákat, ami azt is jelentené, hogy nagyobb anyagi lehetőség adódna azután a további városfejlesztési tervek megvalósítására.

Oroszország helyett Japánnak szállít hadianyagot Csehszlovákia

Prága. A csehszlovák kormány betiltotta az Oroszországnak szóló fegyverszállításokat. A tilalom május elsején lép életbe. Kizárólag olyan rendelésre van szó, amelyeket még az elmúlt év szeptemberé előtt eszközölt a szovjet Prágában. A csehszlovák kormány hivatalos külkereskedelmi mérlege különben bizonyosságot szolgáltat arra vonatkozólag, hogy Csehszlovákia feleslegessé váló hadianyagát Japánnak adta el.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sörgőnyelv: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 || Egy hónapra 70

Élet fátyol

Ura dívat a lila fátyol.

Persze, hogy másképpen viselik, mint azelőtt. Hátrakötik, könnyen, szélesen lebegtetik, nem nyugszik az arcon, mint azelőtt. Nyugtalan lila fátyol ez, mai lila fátyol...

A legújabb fátyolváltozat: téglányalakú nyílás a szemek előtt. A szem szabadon néz a világba, csak az arc többi részét fedi a finom leheletszerű fátyol anyag. Ez a legújabb dívatöltet: folszabadítani a fátyol alól a szemet!

Pedig hát ez az ötlet egyáltalán nem új. Sőt a legregibb dívatok közül való. Még husz-huszonöt évvel ezelőtt így hordták nyáron a fátyolt a török nők, kivétel nélkül. A nyári fátyolt, amely a szemet nem fedte el, „jashmak”-nak hívták, fehér, könnyű anyagból készült és valami egészen különös, rejtélyes titokzatosságot adott a viselőjének. Az idegen, amikor elhaladt egy-egy „jashmak”-ba burkolt török hölgy mellett és féltékeny, lopva rápillantott, az Ezeregyéjszaka titokzatos meséjét sejtette a csillogó szép szemekben...

Az an nagyot fordultak az idők. A török hölgyek nem elégedtek meg azzal, hogy csak a szemük szabad, folszabadulnak a fátyol alól — egészen.

Amde a „jashmak”, amit már elfeledtek, újra visszatér és dívatos párisi hölgyek szemvillanásának szolgálatára. Ime, ez a kis példa is bizonyítja annak, hogy a dívat voltaképpen az a régi móda, amely mindig új marad.

— IDŐJÓSLAT. Derült idő és a hőmérséklet továbbra is emelkedés várható. Éjjel fagy.

— ZÜRICH TÖZSZEZARLAT: Páris 11.66 és egyenlő, London 20.63, Newyork 440, Brüsszel 74.02 és fél, Milánó 23.15, Amszterdam 233.75, Berlin 176.55, Szófia 540, Prága 15.06, Varsó 83, Belgrád 10, București 337.

— A dán királyi pár látogatása Párisban. Párisból jelentik: Lebrun köztársasági elnök és felesége pénteken villásreggelit adtak a francia fővárosban tartózkodó dán király és királyné tiszteletére. (R.)

— Grigore Gafencu külügyminiszter több külföldi kitüntetéssel kapott. Bucurestiből jelentik: Ofelése II. Carol király engedélyt adott Grigore Gafencu külügyminiszternek, hogy elfogadja és viselhesse az alábbi külföldi rendjeleket: a jugoszláv Fehér Sas nagykeresztje, Polonia Restituta nagykeresztje, a görög Phönix-rend nagykeresztje, a spanyol polgári érdemrend nagykeresztje, a csehszlovák Fehér Oroszlán-rend főtisztjéi jelzése és a francia becsületrend parancsnoki keresztje.

— Kolozsvárra látogat a nemzetgazdasági minisztérium államtitkára. A jövő hét folyamán a nemzetgazdasági minisztérium államtitkára meglátogatja a kolozsvári és környéki szövetkezeteket.

— Kairóba érkezett az iráni trónörökös. Kairóból jelentik: Irán trónörökös hercege pénteken Kairóba érkezett. Az állomáson Faruk, Egyiptom királya, valamint a királyi család több tagja fogadta. A pályaudvaron történt kölcsönös üdvözlések után a magas vendéget a királyi palotába kísérték, majd a nap folyamán az iráni trónörökösöt bemutatják menyasszonyának, Faruk király húgának.

— Feloszlatták az olasz parlamentet. Rómából jelentik: Az olasz hivatalos lapban csütörtökön rendelet jelent meg az olasz parlament feloszlításáról. Az új olasz parlamentet március 23-ra hívták össze.

— Meghalt Rott Nándor veszprémi megyéspüspök. Veszprémből jelentik: Rott Nándor veszprémi megyéspüspök pénteken virradó éjszaka influenza miatt tüdőgyulladás következtében meghalt. Temetése hétfőn lesz.

— Hírbeszámítás. Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk ómoravici Heinrich Gábor elhunytáról. A közleménybe a keresztnévénél sajtóhiba került. Ómoravici Heinrich Gábor, a magyar Nemzeti Bank főtanácsosa, a Heinrich J. és Pia R. T. európai hírú vasnapi kereskedés senior főnöke és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósági tagja volt. Elhunytával a magyarországi pénzügyi és gazdasági élet egyik legképzettebb és legkiválóbb szakértelműje költözött el az élők sorából. Az elhunytban báró Andrási Lajosné nagybátyját gyászolja. Temetése szombaton megy végbe Budapesten.

— Állítólag reaktiválják Gayda tábornokot, a csehszlovák fasiszták vezéré. Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: Gayda tábornokot, a múlt év folyamán felmentették állásából és elbocsátották a hadseregéből, visszahelyezik állásába. Gayda tábornok tudvalevőleg a csehszlovák fasiszták vezére.

— Quebec súlyos intézkedéseket tesz a kommunizmus ellen. Quebecből jelentik: Quebec tartomány parlamentje többségi vita után elhatározta, hogy azonnali mélyreható intézkedéseket tesz a kommunizmus leküzdésére. Azt tervezik, hogy megtiltsanak minden kommunista propagandát és megtiltsanak a kommunizmusnak, hogy Quebec tartomány területére lépjenek. A bevándorlást és az utieleveket kiállítását a jövőben szigorúbb felülvizsgálat alá vetik.

Angol záróleggömböt

vitt a vihar Dániába

Kopenhágából jelentik: Jütland déli részén érdekes felfedezést tett egy magános autós. Éppen Varde városka határában haladt az országúton, amikor egyszerre valami nagy, sötét tömeg zárta el az utat, amely a szélben ide-oda mozgott.

Amint közelebb ért, megállapította, hogy egy nagy leggömb hever az úton, amely egy 500 méter hosszú acélórótát is magával hozott. Felfedezését rögtön jelentette a legközelebbi rendőrségnek és csakhamar kiderült, hogy egy angol záróleggömböt hozta át a vihar Dániába. A ballont a legutóbbi védelmi gyakorlatok alkalmával ragadta el a szél, eltéve a kifeszítő acélórótát.

— Vasárnap délelőtt temetik Erdős Árpád gyógyszerészt. Az aradi és temesvári gyógyszerészársadalom színtest részvételével kíséri utolsó útjára Erdős Árpád gyógyszerészt, aki tragikus körülmények között, tüdőbetegsége miatt bekövetkezett mérgezés áldozatává lett. Erdős Árpádot vasárnap délelőtt feltűzöttkor helyezik örök nyugalomra az új zsidótemető halottasházából és temetésére Aradra érkezik a temesvári gyógyszerésztársulat küldöttsége, valamint Roxin egészségügyi felügyelő is.

— Meghalt a volt spanyol radikális szociálista párt elnöke. Toulouseból jelentik: A volt spanyolországi radikális szociálista párt elnöke, Marcelino Domingo, volt földművelésügyi miniszter egy toulousei szállodában váratlanul meghalt.

— Kettős vasúti sínpart építenek Déva és Piski között. Déváról jelentik: Déva és Piski között kettős vasúti sínpart építenek. A vasutigazgatóság ezzel kapcsolatban terve vette, hogy Déva és Brád között is vasútvonalat épít.

— Tűzek a fővárosban. Pénteken a Bulevardul Elisabeta 83. számú bérházhoz hívták a bucaresti-i tűzoltóságot. Az épületben ugyanis veszedelmesnek mutató tűz keletkezett, amelyet azonban sikerült lokalizálni. — Ugyancsak tűz tört ki Rappaport ügyvéd Biserica Ene-uca 7. szám alatti tömbházában is. A tűrt tüstemiatt a tűzoltók csak gázálarcs segítségével közelíthették meg a tűz fészket és fáradságos munka árán vették elejét a komolyabb veszedelemnek.

— Fritz Fabricius, a Romániai Német Népközlösség vezetője Temesvárról a német nép békeközlösségéről beszélt. A Romániai Német Népközlösség vezetője, Fritz Fabricius, bányási körútja során szerdán este Temesvárról beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy a hitlerizmus nem jelent veszélyt az államra nézve. „A százmillió német nép nem jelent háborús veszélyt” — mondotta Fabricius. — Ha a román nép igazi jó baltársaságban él a német népcsoporttal, akkor bizonyos lehet abban, hogy az egész százmillió német népet maga mellett tudja. Ez az egyetlen alapja népeink együttműködésének”.

— Vihar a Fekete-tengeren. Constantából jelentik: A Fekete-tengeren hatalmas vihar tombol. A constantai kikötőből egyetlen hajó sem futathat ki a nyílt tengerre és az érkező hajók sem tudták kikötni. A nyílt tengeren maradt hajók a Caliacra-fok szélvédett tengerrészen keresek menedéket.

Vigasztaló

— Az ön betegsége sajnos, gyógyíthatatlan. Mindenesetre jöjjön azért pontosan kezelésre.

— Pacha püspök aradi előadása. Vasárnap reggel kilenc órakor érkezik meg Aradra dr. Pacha Agoston megyéspüspök, aki délelőtt 10 órakor ünnepélyes Te Deumot celebrál XII. Pius pápa megválasztása alkalmából. A főpásztor fogadtatására már megtették a méltó előkészületeket egy római katolikus plébánia, mint az egyházközség részéről. Dr. Pacha Agoston vasárnap délután fél 5 órai kezdettel előadást tart a Minorita Kulturházban a pápaválasztásról. A megyéspüspök előadása iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. — Itt írjuk meg, hogy dr. Pacha Agoston megyéspüspök kibocsátotta nagyböjti pásztorlevelét, amelyet a nagyböjti egyik vasárnapján az egyházmegye összes katolikus templomaiban felolvassanak. Az egyházmegye főpásztora a nagyböjti pásztorlevelében figyelmezteti a hívőket a falukban és a városokban egyformán pusztító társadalmi veszedelemre: a családi élet hanyatlására az „egyke”, avagy az „egyke”-rendszer meghonosodására. Mélyszéles aggodalommal hívja fel a figyelmet arra, hogy ez a népünk lassu pusztulását jelenti.

— Merénylet a jaffai francia konzulátus titkára ellen. Jaffából jelentik: Az elmúlt éjszaka merényletet követtek el a jaffai francia konzulátus titkára ellen. Gelat konzulátusi titkár lakásába hatoltak be az ismeretlen tettesek, akik revolvérrel többször ráfőtek, de a golyók célt tévesztettek. A vakmerő merénylet után a tettesek elmenekültek. A merénylet revolvérgolyó könnyebben megsebesítették Gelat konzulátusi titkár esztendő kisfiát, a golyók a gyermek arcát súrolták. A merénylet nagy felháborodást keltett Jaffában. (R.)

— Olcsó cipő a falusi lakosságnak. Bucurestiből jelentik: Mocornita az ismert cipőgyáros érdekes előadást tartott, amelynek során rámutatott arra, hogy amennyiben a nyersbőr behozatalánál bizonyos könnyítéket eszközölnek, az az ország cipőgyárai valamennyi parasztembert olcsó lábbelivel tudnak ellátni.

— Az angol flotta földközti tengeri gyakorlatai. Gibraltarról jelentik: Az angol hadiflotta egységei befejezték a kétnapos fegyvergyakorlatot és visszatértek a gibraltári kikötőbe. Gibraltarban jelenleg több mint 100 hadihajó horgonyoz. (R.)

— Halálozás. Eszényi Lajos CFR nyugdíjas életének 70-ik évében március 3-án délelőtt fél 10 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap, március 5-én délután 3 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— Megrugdosta a tanítónő a megvadult részegember. Petrai Popescu, Marul községben tanítónő a lugosi ügyészségben bünyvált feljelentést tett Grozavu Andrei földműves ellen. A földműves részegen behatolt az iskola épületébe és nekitámadt a tanítónőnek. A részegember földredobta a tanítónőt és összerugdosta, közben pedig az alábbi kijelentést tette: „Igy jár mindenki, aki a gyermekeket elvonja az otthoni munkától és kényszeríti, hogy iskolába járjanak”. Tekintve, hogy a támadás az iskolában történt, így hatóság elleni erőszak áll fenn és ezért elrendelték a garázda földműves letartóztatását.

— Nem adták el a „Volta” francia torpedóromboló terveit. Párisból jelentik: A francia tengerészeti minisztérium hivatalos közleményt adott ki, amelyben megcáfolja azokat a híreket, mintha a „Volta”-típusú francia torpedóromboló terveit eladták volna. A hivatalos cáfolat azért jelent meg, mert egyes külföldi hírforrások szerint a terveket a népront kormány egyik minisztere eladta volna Szovjetországnak.

Ne higgye, hogy sorsjegy nélkül is gazdag lehet!

Vásároljon egy szerencsés GOLDSCHMIDT sorsjegyet!

— Egy ájtatos zarándok 1500 kilométert tévedett. Londonból jelentik: Egy mohamedán zarándok, aki fogadalmat tett arra, hogy Dsomalpurból, a Himalája tövéből gyalog Mekkába zarándokol és még hozzá öt lépésenként megáll, hogy Allah-hoz imádkozzék. — Tévedésből Bombayba érkezett. A szegény zarándok három év előtt indult el Dsomalpurból, de ahelyett, hogy a Khyber-szoroson át vette volna útját, a bombay-i országra tévedt. Annnyira el volt merülve az ájtatosságban, hogy nem vette észre tévedését, csak amikor Bombayba érkezett. A Dsomalpurból Bombayba vezető út kerek 1500 kilométer és ezt a „kis kerülőt” a szerencsétlen ember teljesen hiába tette meg. A jámbor zarándok nyomban visszafordult Dsomalpurbóba, hogy újból kezdje az utat. Ha az eddigi időben folytatja útját, akkor 1948-ban érkezik meg Mekkába, miután azonban a Himaláján és az arab sivatagon keresztül vezető ut megértéle sokkal nehezebb, valószínű, hogy zarándokútja még tovább fog tartani.

— Teljes kulturautonómiát követelnek a flamandok. Brüsszelből jelentik: A flamand frontarcok megbízottjai és a flamand kulturregységek képviselői emlékiratot adtak át Lipót királynak és felkérték őt, hogy valósítsa meg a legrövidebb időn belül a teljes flamand kulturautonómiát. Az emlékirat utal arra, hogy Lipót király atyja, Albert, a világháború utolsó évében teljes kulturautonómiát ígért a flamandoknak és hogy ez a királyi ígéretet most már teljesíteni kell Flandriában, be kell vezetni a flamand és vallón két nyelvűséget. Kulturális érten teljesen ketté kell választani a közigazgatást s meg kell vonni a földrajzi nyelvhatárt is. Csak így lehet helyreállítani Belgium belső békéjét.

— Megszűnt az „összetartás”. Budapestről jelentik: A belügyminiszter visszavonta az „összetartás” című nyíltas hetilap engedélyét. Ez a lap volt az, amely a „Magvarság” című lap mellett a hungarista-mozgalom szolgálatában állt.

Járványkórház építését, új kórháznegyed létesítését, sokmillió építkezések, beruházások megvalósítását

javasolja a város egészségügyi szolgálata a következő
öt esztendőre — 5 éves munkatervet készített dr. Cotioiu Romuald városi
főorvos Arad közegészségügyi hiányosságainak pótlására

A városvezetőség átirattal fordult az összes
szolgálati vezetőkhöz kérve, hogy készítsék el és
terjesszék elő a következő öt esztendőre szóló
munkatervüket. Az egészségügyi szolgálat össze is
állította a tervezetet, amelyet dr. Cotioiu Romuald
városi főorvos most terjesztett elő. Ennek az öt-
éves közegészségügyi tervnek főbb részletei a kö-
vetkezők: Legfontosabb megvalósításként a jelen-
legi közkórháznak járvány- és elmeosztállyal való
kibővítését jelöli meg a főorvosi hivatal és egyben
megállapítja, hogy a járványkórház létesítése a leg-
közelebbi hónapokban elhatározó fordulathoz érke-
zik, amennyiben előreláthatólag rövidesen megke-
zdik az építkezést és valószínűleg már idén tető alá
hozzák az új kórházi osztályt. Az építkezés költsé-
geinek fedezésére a főorvosi hivatal egymillió lejt
fordít és ugyancsak egymillió lelet járul a költsé-
gekhez a megyei egészségügyi szolgálat is. Külön-
ben az egészségügyi munkatervben előterjesztett
elképzelés szerint az elkövetkező öt esztendő so-
rán fokozatosan kitelepítenék a kórházat a város
belső területéről és valószínűleg kórháznegyedet léte-
sítene a gyermekkorház környékén.

Tervbevételek két népfürdő építését, az Obor-
vásártér feltöltését és csatornázását, a város terü-
letén lévő összes illemhelyeknek föld alá való át-
helyezését, a külvárosokban kutak furását, a sze-
mettelepek általános rendezését és általában, a sze-
metfuvarozás gyökeres módosítását. Tíz új ucca-
seprő kocsit készült el eddig, rövidesen pedig meg-
kezdik az új szemétszállító kocsik elkészítését is.

— Film lesz a „Jézusfaragó ember”-ből. „Az Est”-
ben olvassuk: Nagyszabású tárgyalás kezdődött meg a
minap arról, hogy filmre viszik Nyíró Józsefnek, a ki-
váló erdélyi költőnek a budapesti Nemzeti Színházban
nagy sikerrel előadott „Jézusfaragó ember” című szin-
játékát. Ugy tervezik, hogy a filmben Lehotay Árpád
játssza a címszerepet, a női főszerepet pedig Somogyi
Erzsire osztják. A film tavasszal készülne el sok külső
felvétellel.

— Unitárius istentisztelet vasárnap Aradon. Vasár-
nap, március 5-én déli fél 12 órakor unitárius istentisz-
telet tart az aradi ág. evangélikus templomban Nagy
Zoltán unitárius lelkész, melyre az aradi unitárius hívek
pontos megjelenését kéri az egyházközség vezetősége.

— Végveszélybe került egy hetvenesztendős hajó.
Newyorkból jelentik: A parti hatóságok rádiójele-
ket fogtak fel, melyek szerint a Ranger nevű hetven-
esztendős és részben fából készült hajó végveszedelem-
be került. A hajó fedélzetén százötven ember van, akik
fókavadászatra indultak az öreg roncossal. Két modern
gőzhajó indult után a fókavadászok és esetleg a hajó
megmentésére.

— Evangélikus kávédelután hétfőn. Az aradi evan-
gélikus nőegylet folyó hó 6-án, hétfő délután kávédel-
után rendez, melyre szeretettel meghívja a közönséget.

Wagons-Lits/Cook

utazási programok:

NEW-YORK

a világhírlírást megtekintése szabadon választott hajóval.

PÁRIS

hetenkénti társasutazások teljes ellátással.

BUDAPEST

pauszúfuzetek vizum és vasúti kedvezménytel

HUSVETI UTAZÁSOK

Németország, Olaszország és Szicília, Dalmát-
tengerpart, Görögország.

FÖLDKÖZITENGERI

körutazások hajóval.

Prospektusok és felvilágosítások:

WAGONS-LITS/COOK

Menetjegyiroda, Arad, Minorita-palota.

Ezek a kocsik alacsonyok lesznek, gumikerékkel
látják el azokat úgy, hogy egy ló két, egymáshoz
kapcsolt kocsit húz majd. A teljesen zárt szemétszállító
kocsikon egyetlen nyílás lesz, amelynek nagysága pontosan egyezik majd az egytipusú,
minden háztulajdonos számára kötelező szemétszállító
nyílásával. Új szegényház építését és éjjeli menedékhely
létesítését javasolja ezeken kívül az egészségügyi szolgálat,
végleges elhelyezési megoldást keresnek a poliklinika és a városi fogászat
számára. Ez utóbbit valószínűleg a városházán helyezik
el, az egészségügyi hivatal közvetlen szomszédságában,
azokban a helyiségekben, amelyeket ezidőszakra a büntető-
járásbíró foglalt el és amelyek rövidesen felszabadulnak,
amennyiben a büntetőjárásbírószéket az igazságügyi palotában
helyezik el.

Szép elképzelése Cotioiu Romuald dr. főorvos-
nak a szegény gyermekek számára létesítendő nyári
táborok megteremtése, új — teljesen modern — fertőtlenítő
intézet létesítése, két új mentőgépkocsi és négy új ucca-
öntöző gépkocsi beszerzése. A jelentés nélkülözhetetlenül fontosnak minősíti huszonnégy
új mentőkészlet beszerzését. Ezek a készülékek gázban,
füstben és hasonló körülmények között való mentésnél
szükségesek.

Az egészségügyi szolgálat előterjesztése alapján
most majd elkészül az ötéves terv költségvetése és ennek
figyelembevételével állapítják majd meg a megvalósítás
sorrendjét.

— Jugoszláviában keresik Attila sírját. Belgrádból
jelentik: Pettau városka régészeti társasága elhatározta,
hogy a nyáron felkutatja Attila sírját. Pettau (jugoszláv
néven Ptui) krajnai város helyén volt egykor Petovia,
Pannonia római tartomány egyik városa. A város környékén
gyakran találtak értékes régészeti leleteket. A közeli
Haidine falu határában emelkedik egy domb és erről a
lakosság azt tartja hogy Attila sírja. A népmonda
szerint itt temették el a hatalmas hun királyt kincseivel
együtt. Az archeológusok most elhatározták, hogy
felásatják a dombot és megállapítják: mi igaz a
népmondából.

EGHY GHYSSA

klasszikus táncelőadása

Olcsó helyárakkal ismétli meg Egyhy Ghyssa nagy-
szerű műsorát vasárnap délután 4 órakor a színházban.
Csodálatos számok, ragyogó kosztümök. Jegyek a pénztárnál.

— Harangpótló. Egy müncheni harangöntő két
elektrotechnikussal szövetkezve, érdekes találmánnyal
lépett a világ elé. A találmány fölöslegessé teszi a
harangokat és segítségével rengeteg értékes fém-
et, sok pénz lehet megtakarítani s mégis a legtekélyesebb
harangszó felkeltésére alkalmas. A találmány öt
milliméter vastag kis fémszálakból áll amelyeket egy
négyváltos szárazelem segítségével mozgásba lehet hozni.
A kis fémszálak megfelelő fa-rezonancia szekrények
segítségével gyönyörű, háromhangú harangszót idéznek
elő, amelyet azután megfelelő erősítővel tetszés szerint
lehet felerősíteni és hangszóróból továbbítani.

— Alexander Bernát: Nagy emberek, Tanulmányok.
Michelangelo — Shakespeare — Rousseau — Taine —
Katonai — Eötvös József — Petőfi — Madách — Jókai —
Mikszáth — Kármán M. — Kiss József — Rákosi Jenő —
„Tanulmányok” sorozatban a „Filozófia” és a „Művészet”
után harmadiknak szánta Alexander B. a kötetét. Szándéka
megvalósításában időelőtti halála akadályozta meg.
Halálának tizedik évfordulója alkalmából azok, akik
közvetlenül hozzá, e ma is frissen ható dolgozatok
közrebocsátásával vélték emlékének méltóképpen
áldozni. Alexander Bernát: Nagy emberek c. köte-
lete 250 lap, fizet 125.— lejt, kötet 165.— lejt minden
könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kér-
len Pantheon-jelezzék.

— A „Korunk” társadalomtudományi és irodalmi
havi folyóirat legújabb márciusi száma a szokottnál is
gazdagabb tartalommal jelent meg. Vezetőírásában a
haladás legérdekesebb és legszebb alakjai elevenednek
fel: Tancsics, Petőfi, Kossuth, Diderot, Kölcsey, Mária
Teréziáról és II. Józsefről pedig egészen új képet kapunk
a Habsburg-tragédia c. cikkből, melyből nyilvánvalóvá
lesz, hogy a most annyira időszerű magyar föld-
kérdés gyökerei a 18. századba nyúlnak vissza. A tar-
talmat világgazdasági és világpolitikai szemlével egészíti
ki. Érdeklődőknek és előfizetőknek szándékoznak ingyen
küldi mutatványszámot a kiadóhivatal: Kolozsvár, Cal.
Gen. Dragalina 108.

Magyarország felé új vasútvonal megnyitásáról tárgyalnak

Szatmárról jelentik: Nagykároly és Csap között
vasútvonal volt üzemben, amelyet azon ban az új határok
megvonása után leállítottak. Ebben az irányban a
vonatok csak Bűrvely határszélig közlekednek. A két
ország közötti vasúti összeköttetés megnyitását ezen a
ponton most ismét tervbe vették. Mint jelentették,
Budapesten román—magyar—cseh vasúti értekezlet
kezdődött, amelyre Németország is elküldte megfigyelőjét.
Németországnak ugyanis elsőrendű érdeke, hogy a
vasúti forgalom Románia és Magyarország között,
ugyszintén Csehszlovákia között is meginduljon,
mivel élőállatszükségletének jelentős részét Romániából
szerezte be.

Szakértők véleménye szerint Magyarországra és
Németországra nézve sokkal kedvezőbb lenne, ha a
Németországba szülő szállítmányokat nem Halmin,
Csehszlovákián és Magyarországon, kerülő uton
vinnék ki Romániából, hanem a Nagykároly—Csap—
Sátoraljaújhely—Kassa—Oderberg vasútvonalat
vinnék igénybe. Így a vámellárást sokkal egyszerűbbé
tennék.

Tisztázzuk a kérdést:

KISKERESKEDŐ. Abban az esetben, ha Önnek
egyesek könyvekre, tehát hitelbe vásárolnak és az
esedékes összegek kifizetésekor Ön a könyveket alá-
írja, ez elismerésnek számít és annyit jelent, mintha
nyugtát bocsátott volna ki. Ebben az esetben tehát a
felülbélyegzés kötelező a bélyegtvény 4. szakaszának
20. bekezdése értelmében.

KÖNYVELŐ. Az Ön által feltett kérdést a pénzügy-
minisztérium 1939. január 17-iki 465.513. számú körren-
delésében tisztázta. Ennek értelmében a 0.30 százalékos
proporcionális adó, amelyet a bélyegtvény 14. szak-
szának 6. bekezdése ír elő, az árulásokból származó
számlák után is fizetendő, ha a kifizetés ideje megha-
lad a hat hónapot. A hat hónapos időszak kiszámítá-
sánál minden egyes eladást, vagyis minden egyes számlát
szem előtt kell tartani. Így tehát nemcsak a vonat-
kozó tétel első számlát, hanem az összes számlát azo-
nos elbírálás alá esnek: az első hat hónap alatt men-
tőülnek az adó alól és a hat hónap eltelté után fizetni
kell a hitel összege után a 0.30 százalékos adót. Az utol-
só öt év legnagyobb egyenlegének kiszámításánál, mely
után az említett adó fizetendő, csak azokat a számlákat
kell figyelembe venni, amelyek határideje meghaladta a
hat hónapot, mert a többiek adómentesek. Ajánlatos a
könyvelést úgy eszközölni, hogy minden egyes számlá-
nál megállapítható legyen a hat hónapig terjedő időpont,
amедгг az összeg adómentes, valamint az ezt megha-
ladó időpont.

Betörőhistoria

Két úriember találkozik a Piccadillyn. Az egyik pa-
naszkodik:

— A feleségem rendkívül ideges. Polyton azt kép-
zeli, hogy betörők járnak a lakásban. A legkisebb za-
ra is felébred és engem is felráz legédesebb álmomból.

— Te vagy a hibás. Magyarázd meg neki, hogy a
betörők halálos csendben szoktak dolgozni.

Pár nap múlva a két barát újra találkozik.

— Na, — kérdezi a tanácsadó — felébreszt-e még
a feleséged a betörők miatt?

— Most még gyakrabban, mint eddig. Amint csend
van a lakásban, felzavar álmomból, hogy bizonyosan
betörők dolgoznak.

Vegyen egy szerencsés Goldschmidt sorsjegyet!

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
HAJÓS gyógyszerár, Bulev. Regina Maria 8
Tel.: 14—90.)
KAIN gyógyszerár, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszerár, Str. Gojdu,
Tel.: 17—67.)

SCALA NAGYFILMSZÍNHÁZA TEL. 20-10
Mindennap
3, 5, 7.15 és 9.15 órakor
„Hófehérke és a 7 törpe”
A világ legnagyobb filmesodája:

Aszódy János:

Harminc éves a rajzfilm!

Diadalmas pályafutás után...

Az a régi, de jó mondás, amely azt állítja, hogy: „A francia kitalálja, a német megvalósítja és az angol eladja”, csak részben igaz a rajzfilm esetében. Francia találta ki ugyan harminc évvel ezelőtt, de mint mindenre a mozi világában, erre is Amerika tette rá a kezét. Emile Cohl — igazi nevén Emile Courtet — volt az első, aki rajzfilmet készített. Az első „cartoon”-t 1909-ben mutatta be a Gaumont filmszínház Párisban. „Fantasmagóriák” volt a címe és főalakja az első rajzolt alak, amely vásznon megjelent, a hangzatos „Fantoché” nevet viselte. Primitív, vonalakból összeállított gyermekrajzszerű alak volt ez és az első rajzfilm alig néhány perces vetítési időt vett igénybe. Emil Courtet első rajzai Amerikában nagy sikert arattak és egyszerűen felfedezték őket. Mégpedig olyképpen, hogy bizonyos Winsor Mac Kay nevezetű filmember azonnal külön stúdiót rendezett be a rajzfilm céljaira. Ő alkotta az első „komplikáltabb” alakot, „Gertit, a dinosaurus”-t, amely tulajdonképpen őse az öt követő azon fantasztikus figuráknak, amelyek később a rajzfilm sajátosságát képviselik. 1911. tájéka már 6000—12.000 rajzból álló, hosszabb filmek jönnek ki Amerikában és azóta az egész világ Winsor Mac Kay-t tartja a „cartoon”-ok igazi feltalálójának.

1918-ban jön ki az első, 25.000 rajzból álló darab, a „Lusitánia elsüllyesztése”, amely egymagában teljes két évi munkát vett igénybe. 1917-ben lép porondra Pat O'Sullivan; a „Félix le chat” (magyarul Sicc ur) megteremtője, majd utána a Fleischerék, akik Ausztriából vándoroltak ki, 1919-ben megalkotják „Koko”-t, akinek tintásüvegéből kiugró és a darab végén oda újra visszatérő alakjára jól emlékezhetünk. Azóta egymásután jelentkeznek az új ötletek és velük egyre nagyobbodik, egyre gazdagodik a rajzfilm végtelen lehetőségeket feltáró birodalma.

A Fleischerék „Betty Bopp”-ot, „Bimbo”-t a kutyát kreálják, majd 1937-ben „Popeye”-t a tengerészt. Az angol Bud Fischer rajzolja meg „Oswald”-ot a nyulat, Indolli a „Tyuk”-ot és végül, 1930-ban Walt Disney lép a porondra a legendás hírűvé vált „Mickey Mouse” alakjával. Ugyancsak ő teszi népszerűvé „Golf”-ot, a lovat és „Donald”-ot a kacsát.

Az európai rajzolóknak közül, az angol Bud Fischert kivéve, nem igen szült bele egyik sem a nagy konkurenciába, amely az 1930-as évek elején a rajzfilmek porondján megindult. A németek, például, akiknek moziművészete pedig sokhelyütt uttörő, szerepet töltött be, egyetlen rajzfilm alakot produkáltak a háborút követő években. Az UFA „Kollege Paul”-ja ez az alak, vagy, ahogy röviden nevezték, „Der Diplomat”. A dán Bergdahl agyában született meg a „Captain Grogg” eszméje, amely kivitelezésében hasonlított „Popeye”-höz. A Szovjetunió, a nagy szovjet orosz filmvállalat is kreált egy rajzfigurát, a „Kis csavart”, valamint egy együttest, a „Zenélő dobozt”, de ezek nem jutottak el hozzánk. Jellegzetes alakja a háborúutáni filmművészetnek a svéd Jacobson karikatúrája, „Adamson”, amelynek alakját, azonban, nálunkféle inkább csak az újságok torzrajz oldaláról ismerjük.

Olaszországban mindössze két filmet hoztak ki eddig, azonban, amint hírlik a létező és rajzfilm gyártásával foglalkozó vállalatok egyesültek és „Pinochio kalandjai”-n dolgoznak jelenleg. Ez a „Pinochio” egy olasz bábszínházi figura, amely Amerikában is igen népszerű. Már 1934-ben foglalkoztak az amerikai stúdiók azzal a gondolattal, hogy „Pinochio kalandjai”-t hatalmas rajzfilmben feldolgozzák. Maga Walt Disney, 1934-ben, első nagy terjedelmű rajzfilmje témájaként ezt választotta, azonban később eljuttatta a „Hófehérke és a hét törpe” kedvéért. Közvetlen filmje azonban feltétlenül a mulatságos olasz báb hetedhétországra szóló kalandjait fogja megismertetni a világ moziközönségével.

A németek, amint említettük, nem sokkal járultak hozzá a rajzfilm tökéletesítéséhez. Inkább csak reklámcélokra használják a „Trükkfilmet”, amint a „cartoon”-okat Németországban elneveztek.

A franciák, azonfelül, hogy maga az ötlet francia fejben született meg, csak az utóbbi években kezdtek komolyan foglalkozni a rajzfilmmel. Igaz, hogy eddig elév behozni való volt a film egyéb berkeiben is. Mindamellett, ha nem is terjedelműre, de a kivitelre való tekintettel a francia rajzfilmek a tengerentúl is feltűnést keltettek, azonban versenyezni eddig nem tudtak az amerikai stúdiók darabjaival. Főleg anyagiakban nem tudnak versenyezni, mert előállítás, költségük hor-

ribilis. Ezért nem is látjuk őket mifelénk. Francia kezdeményezésre — Claire Parker, André Vignaud stb. — készítették el Amerikában, a hangos film kezdeti idejében, a ritmus-filmeket, amelyekben a mozdulatot ütemes zene, vagy egyéb hangaláfestés teszi kifejezőbbé. Ez ma is, a színeken kívül, amelyeket Walt Disney és a Fleischerek használtak először, a rajzfilmek különös vonzereje.

Az orosz rajzfilmgyártás, tekintettel az ilyenfajta filmek szuggesztív voltára, eleinte inkább propagandacélokat szolgált. A produkció nagyságát, valamint a kihozott filmek művészi kivitelét tekintve, amint ezt amerikai szaklapokból olvasni lehet, az orosz rajzfilm világviszonylatban a második helyet foglalja el az amerikai „cartoon”-ok után. Mivel az utóbbi időkben a rajzfilm is felszabadult a propagandakényszer alól, valószínű-

leg a közeljövőben az orosz filmipar termékei is eljutnak majd hozzánk.

A rajzfilm alig serdült férfit, máris világhírűvé vált. Nem mindennapi pályafutás ez és az, amit a rajzfilm első mesterei végeztek nem mindennapi teljesítmény. A felhő felé szálló fantázia, a álmokképek, amelyek minden emberi lénynek, még a legprimitívebbnek is ott szunnyadnak lelke mélyén, sehol sem elégülhetnek ki jobban, mint egy-egy 100 méteres rajzfilm élvezete közben. Amióta mozgóképek léteznek és amióta mozilátogató közönség van, soha senki népszerűbb színész nem volt a föld kerekén. Rudolf Valentinókat is beleszámítva, mint a „Mickey Mouse”, a „Popeye”, a három kis malac, vagy „Betty Boop”. A rajzfilm, amelyet németül „Trükkfilmnek”, franciául „dessin animé”-nek, olaszul „disegno animato”-nak, oroszul „multiaplikacia”-nak, japánul „manua”-nak, Amerikában pedig „cartoon”-nak neveznek, eleinte lehetett trükk, azaz lehet, hogy az első időkben csakis mozitrükknek nézték, kreálók és nézők egyaránt, de manapság már, amióta Walt Disney megalkotta a „Hófehérkét”, egyre inkább közeledik a költészethez. Ez a film a moziadásnak prózájának vigasztnyújtó, derűtadó költelménye.

Döntsön a nép

Nagyjelentőségű alkotmány-módosító javaslattal akarja korlátozni az amerikai ellenzék a háborús beavatkozás lehetőségét

Washingtonból jelentik: Az amerikai politikai életnek újabb szenációja van. Tizenkét szenátor — kormánypártiak és ellenzékiek ve gyesen — indítványt nyújtott be a Roosevelt-féle nemzetvédelmi javaslatok vitája során a szenátusban és azt javasolta, mondják ki, hogy az Egyesült-Államok a jövőben csak abban az esetben avatkozhatnak bele tengerentúli háborúba, ha előbb népszavazást tartanak és a választópolgárok többsége a háború mellett foglalt állást.

Ennek az indítványnak a benyújtása az elszigetelődési politika híveinek újabb előretörését jelenti és főleg azért kelt nagy feltűnést, mert az előjelek után ítélve, valószínűleg kiinduló pontja lesz a demokrata kormánypárt és republikánus ellenzék közös akciójának, amely

ben pártállásra való tekintet nélkül azok a politikusok vesznek részt, akik helytelenítik Roosevelt külpolitikáját és háborús előkészületeit.

Az új parlamenti csoport vezére, La Follette szenátor, kijelentette az újságírók előtt, hogy azért akarják népszavazáshoz kötni az Egyesült-Államoknak egy esetleges új európai háborúban való részvételét, mert keresztezni akarják a titkos diplomácia szándékait és meg akarják akadályozni, hogy ez a titkos diplomácia a közvélemény akaratára ellenére háborúba sodorja az Egyesült-Államokat.

A népszavazási javaslattal alkotmány-módosító jellege van s megszavazása vagy elutasítása körül igen heves vita várható az amerikai parlamentben.

Flora párisi követkisasszony:

— Szelidség, ravaszság és érzékenység; ez a női diplomata rettenetes fegyvere!

Párisból jelentik: A párisi diplomáciai karnak érdekes alakja Señorita Flora Díaz Parrado. A ravagó feketeszemű, fényes fekete hajú fiatal hölgy Kuba párisi követe. Ez az első eset, hogy női követ áll valamelyik párisi követség élén. A követkisasszony mosolyogva nyilatkozik. Beszéd közben meg-megigazítja kis kontyát, mely felig elföldi a füleit. Hangja szelid, de egyszerűs mind energikus.

Egyáltalán nem vagyok százszázalékos feminista — mondja — Azt hiszem, a nőnek rendkívül fontos kötelességei vannak a társadalmi életben, de semmiesetre sem szabad a férfi vetélytársává válnia s arra törekednie, hogy a férfi helyébe lépjen.

A diplomáciában például, a nőnek a férfit ki kell egészítenie. Szelidségével, ravaszságával és érzékenységgel gyakran elér olyan célokat, melyeket a férfi hiába próbál elérni erővel, vagy érveléssel.

Azokban a kényes helyzetekben, amelyekbe a diplomata kerülhet, nem mindig érvényesül a tiszta logika.

Kubában a nők aránylag igen szabadok. Sokan járnak az egyetemre és szívesen foglalkoznak politikával. Én már ahhoz a generációhoz tartozom, amelyet „amerikai módra” neveltek. E nevelés ellenére is úgy látom, hogy a nőnek az a hivatása, hogy mindenekelőtt nő maradjon.

Én minden munkámban a béke megvalósítására törekszem. Gyűlölöm a háborút. S mindig minden erőmmel azon fogok dolgozni, hogy elkerülhessük. Mikor a hivatalos órák végetérnek, kedves foglalatosságaimhoz látok. Sokat olvasok. Zongorázok és írok is. Igen, írok. Nemrég megkezdtem egy könyvet. A címe: „Jézus élete”. Jézus szelleme mindenüvé elkísér, ebből merítem erőt a mindennapi munkához.

Arra a kérdésre, hogy diplomáciai működésben nem hátráltatja-e női mivolta, Señorita Díaz Parrado így felelt:

— Soha. Épp ellenkezőleg. Igen sok esetben előnyömré van.

A kubai követkisasszony hugával, Angelicával lakik együtt, a Bois de Boulogne környékén. Ebédelni mindig hazamegy a Champs Elyséesen levő hivataljából s ebéd után megír egy-két oldalt készülő könyvéből.

Borzalmas robbanás Osakában

Tokio. Osakából jelentik: Tegnap délután borzalmas hatású robbanás történt a város közelében levő fegyver és municiógyárban. Az explozió hatása olyan rettenetes volt, hogy nemcsak a gyárpépület repült a levegőbe, hanem a környéken tizenkilenc ház teljesen összeomlott. A gyárpépület helyét a robbanás után hatalmas romhalom borította, amely égni kezdett, majd tűzvész keletkezett, amely áttért azokra a házakra is, amelyeket a robbanás megrázt. A tűz újabb 21 házat pusztított el. A tűzvész lokalizálása szinte lehetetlennek látszott. Az első jelentések szerint a halottak száma kilencvennégy, a sebesülteké pedig az ötszázat is meghaladja. A katasztrófa következtében hatezer ember hajléktalanná vált.

SPORT KÖZLÖNY

Változatlan összeállításban áll ki a Gloria a Ripensia ellen

Részletes bíróküldés

A vasárnapi Gloria—Ripensia mérkőzés áll az érdeklődés középpontjában és mindkét csapat komolyan készült fel a fontos mérkőzésre. A Gloria — igen helyesen — nem változtat összeállításán és így a Ripensia ellen is a következő csapattal áll ki:

Theimer — Varjassy, Volentir — Marienut, Mikóczy, Micola — Igna, Régner II., Fritz, Hene-gar, Mercea.

A kerületi bajnokságban is teljes fordulót bizonyítottak le a csapatok, amelyek közül az ATE—Transilvania mérkőzés délelőtt, a többiek pedig délután kerülnek lejátszásra. Ifjúsági bajnoki mérkőzések egészítik ki a műsort, amelynek részletes bíródelegálását alább adjuk:

NEMZETI BAJNOKSÁG:

Gloria—Ripensia, Gloria pálya, 15.45 órákor, bíró: Jean Petrescu, határbírók: Clorogariu és Adamovici.

KER. I. OSZT.:

SGA—Transilvania, Gloria pálya, 11.00 órákor, bíró: Macian, határbírók: Darázs és Kradigaty.

Crissana—Hakoah, Titanus pálya, 14.15 órákor, bíró: Husztik, határbírók: Chiral és Ugrin.

Astra—Inlegerea, Astra pálya, 15.00 órákor, bíró: Pálffy, határbírók: Vagalau és Ardelean Ioan

Olimpia—Gaiana, Olimpia pálya, 15.30 órákor, bíró: Pfeiffer, határbírók: Schneider és Gábor.

CAA—Tricolor, CAA pálya, 15.30 órákor, bíró: Höhn, határbírók: Karlisch és Kubick.

Titanus—Unirea, Titanus pálya, 16.00 órákor, bíró: Oprița, határbírók: Polareczky és Cristea.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

SGA—Transilvania, Gloria pálya, 9.15 órákor, bíró: Darázs

Fortuna—Hakoah, CAA pálya, 10.00 órákor, bíró: Gombos.

Astra—Inlegerea, Astra pálya, 13.15 órákor, bíró: Czégka.

Olimpia—Gaiana, Olimpia pálya, 13.45 órákor, bíró: Goicea.

CAA—Tricolor, CAA pálya, 13.45 órákor, bíró: Mará.

Gloria—Unirea, Gloria pálya, 14.00 órákor, bíró: Burdan.

Banatul—AMEFA, Banatul pálya, 14.30 órákor, bíró: Barbu.

Szigoruan ítélkezik a szövetség a kiállított ifjúsági játékosok felett

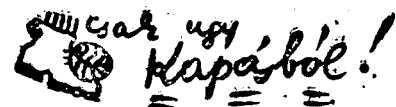
Az alkerületi sportszövetségben még az elmúlt év végén határozatot hoztak, amely szerint a fe-gyelmi vétséggel a szövetség elé kerülő ifjúsági korban levő játékosokat rendkívül súlyos elbírálás alá veszik és számukra a legnagyobb büntetéseket osztják ki. A szövetség elgondolása igen helyes, mert ezáltal a fiatal játékosokat igyekszik meg-rendszabályozni, hogy később azután sportszerű, korrekt futballisták és sportemberek váljanak belőlük. Az ifjúsági játékosok tehát fokozottabb mértékben ügyeljenek arra, hogy ne szolgáltatssanak okot a kiállításra, mert a szövetség nem riad vissza attól sem, hogy nemcsak többhetes, hanem többhónapos büntetéseket rójon ki.

O A CAMT veresége Ankarában. A CAMT csapata Ankarában játszott az ottani válogatott ellen és szép játékok után 4:2 (2:1) arányban vereséget szenvedett. A CAMT góljait Tóth és Reiter lőtték.

O A helsinki olimpia valamennyi résztvevőjét előbb kötelező orvosi vizsgálatnak vetik alá. Csak a teljesen egészséges és versenyre alkalmas versenyzőket engedik pályára lépni.

Peru legyőzte Uruguayt és megnyerte Délamerikai labdarúgó bajnokságát

Peru—Uruguay 2:1 (1:0). Limában 40 ezer ember nézte végig a délamerikai labdarúgó bajnokság döntő mérkőzését. A délamerikai bajnokságban Peru, Uruguay, Argentína, Chile és Ecuador vettek részt. A chilei csapatot a magyar Orth György edzi.

A kolozsvári Victoria csapatát március 19-ére Budapestre hívták meg vendégszereplésre. A Kispest invitálta meg a Victoriát, amely valószínűleg eleget is tesz a meghívásnak.

Kiszely, a budapesti Taxikok válogatott csatára, hosszas tárgyalások eredményeképpen mégis csak a Ferencvároshoz szerződött. Kiszely vasárnap a Budafok ellen már játszik is új egyesületében, amely egyébként a sérült Sárosi fivérek nélkül áll ki.

Április 22—23-án rendezik meg Temesváron az országos kard- és törvívóbajnokságokat. A versenyek megrendezését a jóképeségű vívógárdával rendelkező Electrica vállalta.

Sadovskij Róbert, a Juventus Aradról elszármazott válogatott kapusa, mint ismeretes, a Sp. Studentesc elleni mérkőzésen megsérült. A kiltűnő kapus sérült ujját egy héten belül gyógyul és így az UDR ellen vasárnap Endrefi védi a Juventus kapuját.

A román—lett mérkőzés most már véglegesnek tekinthető, ugyanis Lettország válogatott csapata leköötötte a Délmagyarország válogatottja elleni mérkőzést és így ezzel kapcsolatban május második felében mér össze erejét a román válogatottal.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aradra érkezik hétfőn Cornateanu földmívelésügyi miniszter

A miniszter új alapokra akarja fektetni az ország mezőgazdaságát

A pénteki nap folyamán Aradra érkezett értesítés szerint hétfőn délelőtt hivatalos látogatásra Aradra érkezik N. Cornateanu földmívelésügyi miniszter, a Nemzeti Újjászülés Frontja mezőgazdasági osztályának vezetőikára. A miniszter ez alkalommal meglátogatja az aradi mezőgazdasági intézményeket.

Aradi látogatását megelőzően Cornateanu miniszter vasárnap Temesvárra utazik, ahol megbeszélést folytat a Nemzeti Újjászülés Frontja mezőgazdasági osztályának temestartományi titkárával kapcsolatban.

Itt emlékeztünk meg róla, hogy Cornateanu földmívelésügyi miniszter nagyszabású beszédet mondott a bucaresti-i rádió mikrofonja előtt és részletesen ismertette a vezetése alatt álló minisztérium programját. Beszédében kifejtette, hogy mindenekelőtt a többtermelésre kell törekedni és fokozni kell a kisbirtokok termelőképességét. Ezen a téren részben olyan intézkedéseket kell fogadtatni, amelyek tökéletesebbé teszik részben olyan intézkedéseket is alkalmazni kell, amelyekhez csak hozzáértésre van szükség. Gyarantani

kell a mezőgazdasági gének számát. A földmívelésügyi minisztérium a jövőben támogatni kívánja az egészséges magánkezdeményezést. A cél az, hogy a kisbirtokok olyan termelési eredményeket érjenek el, mint a nagybirtokok és az állami gazdaságokban. Ez el is érhető, különösen a tengerinél, amelyet észszerűen és jól lehet kisbirtokon is termelni nagy tökebefektetés nélkül.

Részletesen beszélt a földmívelésügyi miniszter a gazdákörök fontosságáról, valamint olyan egyesületekről, amelyeknek az a célja, hogy a gazdák közösen vásároljanak gépeket és mezőgazdasági felszereléseket. A miniszternek az a célja, hogy kötelezővé tegye a gazdáknak az egyesületekbe, szindikátusokba, szövetkezetekbe való tömörülést. Beszéde befejezésében hangsúlyozta a mezőgazdaság új alapokra fektetésének szükségességét, utalt arra, hogy öfélése fel akarja lendíteni az ország mezőgazdaságát, minden gazdálkodónak kötelessége tehát, hogy ebben a nemes törekvésben segítségére legyen.

A személyzeti adó kiszámításának módosítása

Az új rendelet törvény a fizikai munkás fogalmát szavatósán határozza meg

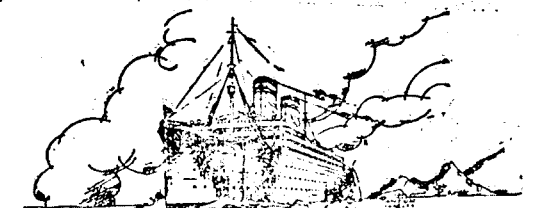
Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban a személyzeti adó fizetésének új rendszerét dolgozták ki és az erre vonatkozó törvény rövidesen megjelenik. Az egyenesadótörvény vonatkozó 46. szakasza az 1938. évi módosításban kedvezményt ad a fizikai munkásoknak és pedig ezert lei levonást az adóösszegből, továbbá csak 20 napos munka utáni bér után állapítják meg az adóalapot.

Elsősorban is szükségesnek látszik a fizikai munkás fogalmának közelebbi meghatározása, mivel e tekintetben a törvény alkalmazása folyamán eltérések mutatkoznak. Másrészt a végrehajtási utasítás szerint az adó alá eső 20 nap 160 órát jelent, de vannak vállalatok, amelyek

havi fizetést adnak és havi 360 munkórát dolgoztatnak, ami napi 12 munkatérnek felel meg. Tehát ugyanazon munkabérrel bíró munkások eltérő nagyságú adót fizetnek.

Ez utóbbi oknál fogva az örökhatározat után megadottatás hem vált be és a tervezet fix koefficiens (százalék) szerint fogja az adókedvezmény jelentő csökkentést meghatározni. Ezáltal a jelenlegi kiszámítási mód leegyszerűsödik.

Hirdessen az Arad Közlöny-ben

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Tengerentúli utazások

gyors, kényelmes és olcsó a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival

Északamerikába, (Kanada)

Középamerikába

Délamerikába (Chile, Peru)

Ausztráliába, Ázsiába

és minden fontos kikötőbe.

Tanulmányi és szórakozási utak a tengerre az év minden szakában.

Afrikai utazások a

Deutschen Afrika-Linien

hajóival.

Információk és prospektusok a

Hamburg Amerika-Linie

S. A. R. képviselőtől:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86.

Temesvár városa egymillió harmincnyolcezerleies kártérítési pert indított volt főmérnöke ellen

Temesvárról jelentik: Párhuzamosan azzal a bírósági tárgyalással, amely Suciú Adrian városi főmérnök ismert bűnpörében folyamatban van, a törvényszék egyik tanácsa — miután az első per tárgyalása egy-két napra szünetel — Suciú másik bűnügyét tárgyalta le. Ez a városi vádóhíd hűtőtelepének berendezése körül kerekedett s ebben is Suciú főmérnök a fővádott. Az ügyvédség vád alá helyezte Birau Vasile mérnököt is, míg a város magánvádat emelt Golumba Traian és Ardelean Costin volt városi vezetőségi tagok, valamint a Ganz-Danubius képviselői, Szilberreis József mérnök és Ács Jenő ellen is. Suciú főmérnök a kihallgatáskor előadta, hogy a hűtőtelep létesítését Naghel dr. vádóhíd igazgató szorgalmazta, mivel a régi berendezés elavult és kicsinynek bizonyult.

A mérnöki osztályt utasította a város a tervek kidolgozására, amivel Suciú Adrian Birau mérnököt bízta meg, miután az gépészmérnök. Hoszas tanulmányozás után a tervek elkészültek.

Az aradi és aradmegyei exportőrök névsora

A Monitorul Oficial február 25-iki, 47. számában megjelent a kiviteli egyesületekről szóló törvény értelmében az exportőrök névsora. A vámhivatalok ezentúl csak azon cégek áruit engedélyezik kivitelre, amelyek ebben a névsorban szerepelnek. A névsor összesen 1237 nevet tüntet fel. Az aradiak, illetve aradmegyeiek ezek közül a következők:

Munteanu Dimitrie, Ioan Motu (Mácsa), Alexandru Cosma, Marer Testvérek, Romberger et Co. (Kürtös), Neuman Testvérek, Teodor Julean (Kürtös), Milovai Erdőpár Rt., Citrom Mór, Ilie Ursu (Kürtös), Bloch et Carlini (Borossebes), Bartos Miksa, Czettel Faipari Rt., Ioan Fratila (Egeres), IMASA autómobilipari részvénytársaság, Kardos és Ganner, Popovici Aurel, Ioan Puri (Otlaka), Radovan és Temmer, „Fermoare”, Stern Péter, Gizella-malom (Marvarpécska), Lebovits Armin (Mácsa), Tenner Lajos, Memete Dimitrie, Nor-Coc Rt., Petru Botas (Pél), Berzovai Mészgyár Rt., Kornis Testvérek, Muresul Rt., Pasere Rt., Fakereskedelmi Rt., Mocsonyi uradalomak, Birtoloni Aurel, Epstein Sándor, Frumenta gabonakereskedelmi vállalat (Kürtös), Flamm Róbert, Rosenberger Farkas, Arad-Brádi Ipari Rt., Budiş Pavel Cioran (Tótkomló), Buttinger János (Szentanna), Chendres St-fán (Radna), Anghel Floare (Simánd), Ioan Goldis (Otlaka), Hartmann Testvérek, Iovanuş Traian (Nagyvák), Miscoi Teodor (Tótkomló), Petru Margineanu (Nagyvák), Dimitrie Muscan (Székudvar), Dumitru Onku (Sajrény), Dumitru Oradan (Otlaka), Stefan Precupas (Nagyvák), Stefan Peteanu (Nagyvák), Trifu Petru (Aisósimánd), Bessenyei-gazdaság (Györök), Gheorghe I. Capetu (Radna), Tricotagegyár Rt., Illés Andor (Dézna), Leguma Rt. (Bucuresti-i központtal), Memete Teodor (Kisjenő), Cure Iuliu, Stein József, Hoffman Péter.

A hetipiac árai

Az aradi hetipiacon a következő árak alakultak ki: Gabonapiac: Buza q 400—420 lei, árpa 400—420, zab 480—500, tengeri 340—350, rozs 350—360 lei. — Zöldségpiac: Burgonya kg. 3.50—4 lei, hagyma 4—5, fiatal hagyma kötege 1. kalarábé drb. 2, sütni való tök drb. 4—8, fehér bab kg. 10—11, torma drb. 2—4, lenecse kg. 8—9, répa kötege 1—3, paszternák 1—3, petrezselyem 1—3, zöldpetrezselyem 2 köteg 1 lei, hónapos retek kötege 4, téli retek drb. 1, paraj kg. 1, fokhagyma kg. 6, fejes káposzta drb. 2—10, savanyú káposzta kg. 6—8, levesbe való zöldség kötege 2, saláta 4 drb. 1 lei. — Tej és tejtermékek: Tehéntúró kg. 14, juhtúró 23—40, tehéntej literje 5—6, savanyú juhtej 14—16, tefel 20—24, vaj kg. 50—60. — Tojás drb. 1.50—1.60 lei. — Gyümölcs: Alma kg. 4—14, dió 22, hámozott dió 75, aszalt szilva 22 lei. — Baromfi: Tyúk 80—120 lei, kővér liba 600—680, sovány liba 200—260, csirke 30—80, kővér kacsa 260—300, sovány kacsa 120—180 lei.

— A kereskedők közgyűlése. Az Aradi Kereskedelmi Testület elnöksége felkéri a tagokat, hogy a vasárnap délelőtt 11 órára kitűzött közgyűlésen jelenjenek meg valamivel a kitűzött idő előtt, mert a tárgysoron levő fontos ügyek és főként a Păcuraru Brutus előadásához kapcsolódó aktuális kérdések beható és nyugodt megvitatása végett a közgyűlés pontosan 11 órakor kezdődik. A várható érdeklődésre való tekintettel a vezetőség gondoskodott a rendelkezésre álló üléshelyek szaporításáról, de a kényelmes elhelyezkedés végett kívánatos azért az idejében való helyfoglalás.

ezeket a legfelsőbb műszaki tanács néhány változtatással jóvá is hagyta.

Előbb a düsseldorfi Freundlich-cég kapott megbízást a kivitelezésre, azonban rájöttek, hogy túl olcsó ajánlatot adott. Ezt már a városi mérnöki hivatal is kifejezésre juttatta azzal, hogy véleményét adott, amely szerint bármilyen komoly cégről van is szó, ajánlatát nem lehet komolyan venni. Utóbb maga a cég lépett vissza, mivel ajánlatát az eredeti tervéhez irányította és nem vette figyelembe az előírt változtatásokat. A második árlejtésnél a Ganz-Danubius kapta a munkálatokat közel öt millióért.

Arra a kérdésre, miként volt ez lehetséges, hiszen ez egy milliónál drágább a düsseldorfi cég ajánlatánál, Suciú főmérnök azzal érvelt, hogy a Ganz-Danubius ajánlata közelítette meg leginkább a kidolgozott tervet.

A tárgyalást folytatják. A város a vádlottakkal szemben egymillió harmincnyolcezer lei kártérítési igényvel lépett fel, mert állítólag ennyivel károsították meg a hűtőtelep berendezésénél.

— Vidéki vendéglősök figyelmébe! Az Aradi Vendéglősök Szindikátusa ezúton közli vidéki tagjaival, hogy a pénzügyminiszteriumnak azon rendelete, amelynek értelmében az italmérési engedélyeket fényképpel kell ellátni, a vidéki italmérőkre nem vonatkozik. Így tehát a rendelet hatálya csak a városiakra terjed ki.

A newyorki világkiállítás csodája:

A RAKÉTA HAJÓ!

Newyork. Az április 30-án megnyíló newyorki világkiállítás egyik legszenzációsabb látványossága „Az idő és tér színháza” lesz. Az a páratlan élmény, amelyet ez a színház fog nyújtani, az amerikai természettudományi múzeum és a Longines-Wittnauer órágyár közös munkájának az eredménye.

A nézőtér fölött 15 méter magasságban hatalmas domb emelkedik, ez szolgál majd az idő és tér színház vetítővásznául. A nézők kényelmes karosszékekben foglalnak helyet s a karosszékek úgy vannak felállítva, hogy a közönség tekintete a magasba irányuljon. A nézőknek az lesz az érzésük, hogy rakétahajóban ülnek, mely szédületes sebességgel bejárja velük a világűr.

Az utazás kezdetét rakéták robbanása és szélzugás vezet be. A vetítővászon Newyork felhőkarcolóinak gyorsan elmaradó vonala tűnik fel. Megjelenik a nap és egyre nagyobbá válik úgy, amint az „utazók” egyre jobban megközelítik. A nap egyszerre teljesen eltűnik és sötétedni kezd, kigvulladnak a csillagok és a kényeztetbeli rakéta megérkezik a hold fölé. A rakéta egészen alacsonyra ereszkedik és 2000 méteres képzeltbeli magasságból gyönyörködhetnek a nézők a hold hegveiben és krátereiben.

Az utazás innen a Vénuszhoz és a Mars-hoz vezet, majd sorra következnek a Tejút, az Orion és Szaturnusz. A képzeltbeli rakéta ablakai mellett üstökösök suhannak el és időnként ravvógó meteorok tüzesőjén haladnak át az utazók.

Visszafelé jövet a Föld a messze távolban tűnik fel, majd a rakéta „észvesztő sebessége” folytán ijesztően növekedni kezd. Kezdenek kivehetővé válni a kontinensek, feltűnik Amerika, majd kivehetővé válik Newyork is. Öt másodperccel a „megérkezés” előtt már látszik az idő és tér színház kupolája, a világkiállítás egyre jobban kibontakozó képe és a páratlan élmény ezzel a képpel ér véget.

Az egész „utazás” 15 percig tart és az amerikai természettudományi múzeum legkiválóbb tudósai tartják a magyarázó előadásokat. Részletesen elmondanak a közönségnek mindent azokról a csillagokról és bolygókról, amelyeket képzeltbeli utazásuk során felkeresnek.

Több mint egy esztendőbe telt az időtér színház tervezése és a legzszenzációsabb eszkö-

zöket használták fel arra, hogy az illúziót minél teljesebbé tegyék. Aki beül az időtér színház nézőterére, valóban úgy érzi, mintha beutazta volna a világegyetemet. A színház körül órákiállítást rendeznek, amely bemutatja az időmérés egész történetét. A nézők eredetiben láthatják a híres utazók és repülők óráinak egész sorát.

Schuschnigg hat hét múlva szabadlábra kerül

Berlin. Illetékes helyen a napokban elterjedt annak híre, hogy Schuschnigg ellen nem emelnek vádak és az összes vádpontokat el ejtették. Schuschnigg még régi lakásában, a bécsi Metropol szállodában tartózkodik és szabadlábra helyezése után, valószínűleg a felső-dunavidék egyik kis községében telepszik le. Ez az időpont körülbelül hat hét múlva következik be. Felesége február 27. óta mindennap meglátogatja és egy órát tölt el lakásán. A volt kancellár saját maga gondoskodik ételmezéséről.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. ALEXANDRU-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felesésség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információsroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Ceanadl Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

TAL: d e. 9—1-ig, d. u. 3—7-ig.

NEM AKART ELFOGADNI EGY NEGYEDMILLIOT

London. Dél-Afrikából különös történet híre érkezik. Husz év előtt a kimberley-i törvényszék kimondta a válást egy griquatown-i házaspár perében. Az asszony visszatért Griquatownba, a férj viszont — aki az utolsó percig ellenezte a válást — elköltözött Délnyugat-Afrikába.

Az asszony később megtudta, hogy elvált férje Upingtonban telepedett és jól megy a sora. Volt férje próbált írni neki, de a levelekre az asszony egyszer sem válaszolt. Egy idő múlva az egyoldalú levelezés abba is maradt.

Tizennyolc évvel a válás után — tehát most két éve — az asszony megint levelet kapott Upingtonból, amelyet azonban már nem a férj írt. A levél tudatta, hogy a férj meghalt és közölte egyben azt is, hogy postára adtak egy kis csomagot, amelyet még a férfi adatott postára.

A csomag meg is érkezett és az asszony elment érte a postára, azonban, amikor megtudta, hogy 11 shilling portóköltséget kellene fizetnie érte, az Upingtonból érkezett küldeményt nem váltotta ki.

A postafőnök intézkedett, hogy a csomagot helyezték el az át nem vett tárgyak közé. Véletlenül az Upingtonból érkezett csomag helyett azonban egy másik csomagot helyeztek letébe, majd ezt küldték vissza Upingtonba. Az igazi csomag egy-két napig ott hanykolódott a postafőnök szobájában és közben a címzés is leszakadt róla.

A postafőnök már régen panaszkodott amiatt, hogy nem tudja hova rakni a ládát, így felcsillant a szeme, amikor megpillantott egy tízves kis fadobozt az egyik sarokban. Bevitette íróasztala alá és attól kezdve a csomag zsámként szolgált táradt lábaj számára.

Két álló esztendeig nem került napvilágra a láda, de két év végül mégis csak soknak bizonyult a ládacska számára és egy nap, amikor különösen sok munka volt a postahivatalban és a postafőnök nehéz cipőj táradtan a zsámként hüllöttak: a láda recsege-ropogva

beszakadt. A postamester dühösen előrántotta a ládát, hogy a szemétkosárba dobja, azonban tekintete egy huszfontos bankjegyre esett, amelynek a csücske kikandikált a ládából. A csomagot hivatalos tanúk jelenlétében felbontották és kiderült, hogy több mint 10.000 font sterling volt benne bankjegyekben.

Szerencsére a ládában volt kísérőlevél is, amely elmagyarázta, hogy a volt férj még husz év után is annyira szerette elvált feleségét, hogy haldios ágyán rá akarta hagyni egész vagyonát. Miután nem volt már idő közjegyzőt hívni, hogy törvényes formák között végrendeletet készítsen: a haldokló férj meghagyta, hogy megtakarított pénzét, amelyet íróasztala egyik fiókjában őrzött, azonnal adják postára volt felesége címére.

Az asszony, akit hivatalos uton értesítettek a történetekről, most már kész örömmel hoilandó volt kiizetni a 11 shillinges portóköltséget, amelyről a rendszerező postafőnök azóta sem feledkezett meg. Néhány formáság elintézése után a postafőnök kiadta a két év előtt visszatartott küldeményt az örömtől túlaradó asszonynak.

Arról hallgatnak a délafrikai beszámolók, hogy az asszony küldött-e levalóbb egy új számlát a postafőnöknek.

UJ KÖNYVEK

— Potemkin. A tizennyolcadik század végéig Európa csupa drámai feszültség és drámai történet és ebben a hatalmas drámában az orosz nép főszereplői öök kesten: Katalin, a kis német hercegisasszony, akitől cárnő lesz és Potemkin, a vad és mogorva nyugalmazott öreg ezredes fia, aki feltékenységével győzti hazugsággal szerzett fiatal feleségét. Potemkin igazi orosz, fájának minden megalázottságával, fojtott vadságával, féktelen fékeztséggel, nyers durvaságával és lelki felemelkedésével. Élete a mi szemünkkel nézve botrányos. De talán csak azért tudott ennyire gátlás nélkül tombolni a világ örömei közepe te, mert semmire sem becsülte a földi örömeit, hanem sokkal magasabbra, többre vágyott. Magasra tudott repülni s a szárnyát nem láthatta senki. Vagy csak nagyon kevesen láthatták. A könyv ára füzve 132.— lei, kötve 216.— lei. Kapható minden könyvkereskedésben.

A devizajogositvány nélküli behozatal ellenőrzése

Felhívjuk az összes importőrök figyelmét arra, hogy azok, akik a Behozatalt Szabályozó Igazgatóságtól „devizajogositvány nélküli” záradékkal ellátott behozatali engedélyeket kaptak, kötelesek a Román Nemzeti Bank felhívása értelmében az áru elvámolása után azonnal bemutatni a Nemzeti Bank fiókjánál a behozatali okmányokat ellenőrzés és megsemmisítés végett. Azok részére, akik eddig nem nyújtották be ezeket az okmányokat ellenőrzés és megsemmisítés céljából, a Nemzeti Bank husz napi határidőt engedélyezett február 27-től számítva, hogy ez idő alatt eleget tegyenek kötelezettségüknek. A határidő lejártá után mindazok, akik a felhívásnak nem tettek eleget, büntetésben részesülnek.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, MÁRCIUS 4.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: A Románia őrsége szervezet órája. 19.15: Előadás Rómáról gramofonlemezekkel. 20.40: Folyvasás. 20.55: Operettlemez. 21: Üzenetek. 21.15: Táncczene adása. 22: Hírek. 22.15: Cirkusz. 23: Hírek. 23.15: Vendégloji zene adása. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Folyvasás. 12.10: Vajelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Beszékrt-zenekar. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemez. 15.35: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.15: Mese. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: „A ruszinok meglepetése az Erdőkárpátokban”. Előadás. 18.40: Énekszámok. 19.15: Történeti csevegés. 19.45: Cigányzene. 20.45: Két egyfelvonásos. 21.20: A rádió szalonzenekara. 22: A városi lengyel rádióállomás műsora. 23.45: Hírek. 23.05: Cigányzene. 23.20: Hanglemez. 23.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.15: Jazz. 1.05: Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST NYER

Intelligente deutsche Erzieherin, oder Lehrerin wird zu einem 4jährigen Knaben gesucht. Frau Major Teodorescu, P. Arenei 1. 1091

Német nevelőnőt a nappali órákra keresek. Cím a kiadóhivatalban.

Perfekt román-magyar gép- és gyorsíró keresetlik. Németül tudók előnyben. Ajánlatok „Gép- és gyorsíró” jelígre a kiadóhivatalba küldendők. 1085

LAKÁS

Bulevardul Carol 44. szám alatt emeleti urilakás kiadó. Bővebbet ugyanott. földszint. 953

Négy- és háromszobás, erkélyes, fürdőszobás lakás május elsejére, egyszobás, alkovos fürdőszobás garconlakás azonnal kiadó Piața Avram Iancu 10. alatt. 1076

Háromszobás, fürdőszobás, uccai lakás kiadó, Str. Seminarului 1.

Háromszoba, hall, összes mellékhelyiségek új magánháza aprilis 1-től kiadó. Str. Sf. Gheorghe 46. 1089

Ujmikalakán, Viorelelor-ucca 6. szám alatt négyszobás magánház aprilis 1-re kiadó. 1080

Háromszobás, emeleti lakás május 1-re kiadó. Str. Cloșca 10. 1078

3 szobás modern lakás május 1-től kiadó. Str. Aviator Gheorghescu 11/a szám alatt, a **PARK MELLETT.**

Kétszoba, alkovos, fürdőszobából álló uccai garconlakás, kapualatti bejárat, a város szívében olcsón kiadó. Cím a kiadóban, vagy tel. 21—26. 1054

OKTATÁS

Párisi módon eredménnyel megtanítom művirágkészítésre a sportvonat budapesti tartózkodása alatt, külföldi festékek, műszerekkel ellátom. Winternitzné, Budapest, VI. Teréz-körút 6. I. em. 7. 1079

INGATLAN

A Corvin S. A. soborsini gazdaságához tartozó szállók részben eladók, részben bérbeadók. Bővebbet fenti gazdaság vezetőségénél. 1048

Modern, öt lakrészből álló bérház, a városházától a huszadik ház. 1.300.000 leiért eladó. Cím a kiadóban. 1088

Házat veszek 120—200.000 leig. Cimeket a kiadóba kérek. 1084

VÉTEL-ELADÁS

Kasszákat, páncél iratszekerényt, irodaberendezést keresek megvételre. Comisio biz-üzlet, Dacia-kávéház mellett. 1083

Ford-autó, csukott, jóállapotban, eladó. Arad, Bul. Carol 36. 1086

Kombinált modern butort

teljes lakásberendezéseket, brilliáns, kőveket, szőnyegeket veszek sárosen megbízom részére.

Nagy választékban kaphatók

modern ebédők, hálók, kettős és beiföldi szőnyegek, recamié, könyha, Velencei csillár, Pataky-kép stb.

Za ogkocsönöket közvetítünk

a timisoarai zálogházba, előzetes nyujtunk.

Zalogcéduláját megveszünk Tempo bizományi-üzlet, Fischer Füz-palota.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST

a Dunaparton. E kéleő otthon! Po'gárl árák! Táviratcim: „Hungarotel”.

ISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cím a kiadóban.

Hirdessen az „Aradi Közlöny”-ben

Legújabb jelentéseink:

Rövidesen közlik Párisban Mussolini tervét az olasz önkéntesek visszahívásáról

Burgosból jelentik: Péntek déli fél 1 órakor Rochat a francia kormány megbízottja, kihallgatáson jelent meg Jordana tábornok, spanyol külügyminiszternél, akinek bemutatta azt az okmányt, amelyben a francia kormány hivatalosan elismerte Franco tábornok kormányát. A nemzeti Spanyolország külügyminisztere és a francia megbízott közti tanácskozás tíz percig tartott. Rochat a külügyminiszternél tett látogatás után udvariassági látogatást tett Anglia képviselőjénél, Hodgsonnál.

Párisi jelentés szerint különben Petain tábornagy francia nagykövetté történt kinevezésével kapcsolatban Leon Berard a Le Matinben ezeket írja: „A Spanyolországba érkező Petain tábornagy kitűnő katona, aki a békét viszi magával.”

A Republique a következőket írja: „Franco tábornoknak meg kell tudnia, hogy Franciaországnak nincsenek ellenséges szándékai és Petain tábornagy lesz az, aki megfelelő nyomtatékkal ki fogja ezt jelenteni. Nem létezhet olyan spanyol, aki ne hinne a verduni győzőnek.” (R)

Ugyancsak párisi jelentés közli, hogy Guariglia párisi olasz nagykövet néhány nap előtt

Burgosban járt, ahol hosszabb megbeszéléseket folytatott az ottani olasz nagykövettel, Guariglia nemsokára közölni fogja a francia kormánnyal Mussolini miniszterelnöknek az olasz önkéntesek visszahívására vonatkozó tervét, Francois Poncet római francia nagykövet a hét végén Párisba érkezik, hogy átvegye kormány utasításait a francia-olasz tárgyalások újrafelvételére. A tárgyalások megkezdésének előfeltételei hír szerint a következők: A sajtótámadások megszüntetése mindkét oldalon és a francia csapatok visszavonása a tuniszi-tripoliszi határról.

Londonból jelentik: A Times szerint az angol kormány a burgosi kormány beleegyezését kérte, hogy Maurice Petersont nagykövetté kinevezesse.

Burgos. (Rador.) Artigas, a spanyol Nemzeti Bank kormányzója 4 milliárd pezetaért értékelte azt az aránymennyiséget, amelyet a köztársasági Figureasban visszahagytak.

Gafencu Grigore külügyminiszter varsói útjának programja

Bucurestiből jelentik: Gafencu Grigore külügyminiszter és neje, Cretianu Alexandru és Pop Livius kíséretében ma reggel 9.22 perc kor érkezik Snityn lengyel határállomásra, ahol a helyi hatóságok és a lengyel külügyminisztérium képviselői üdvözlöik. — Ma, március 4-én Gafencu és kísérete délelőtt tíz órakor Varsóba érkezik, ahol Beck külügyminiszter, a város főpolgármestere és számos előkelőség fogadja. Gafencu délelőtt 11 órakor Beck külügyminiszternél, a miniszterelnöknél és Rydz Smigly marsallnál tesz látogatást, majd déli egy órakor koszorút helyez el az ismeretlen lengyel katona sírján. Délután fél kettőkor Varsó főpolgármestere ad ebédet Gafencu és neje tiszteletére, este öt órakor Beck külügyminiszter tesz látogatást Gafencunál, este fél nyolc órakor a lengyel miniszterelnök viszonozza Gafencu külügyminiszter látogatását. Fél kilenc órakor Beck külügyminiszter és

neje vacsorát ad Gafencu külügyminiszter és neje tiszteletére, amelyet diszfogadtatás követ.

Vasárnap egy órakor Moszczki köztársasági elnök fogadja a külügyminisztert, majd fél kettőkor a Zamek palotában a köztársasági elnök ebédet ad Gafencu és neje tiszteletére. Este fél kilenckor diszvacsoara a román követésén, amelyet fogadtatás követ. Hétfőn fél kettőkor zártkörű ebéd Beck külügyminiszternél, majd délután három órakor Gafencu és neje visszaindulnak Bucuresti felé.

Bucurestiből jelentik: Gafencu külügyminiszter, felesége és kísérete társaságában ma reggel 9 óra 22 perckor elhagyta a fővárost, hogy Varsóba utazzék. A pályaudvaron a helyi hatóságokon kívül a bucurestii lengyel követ és a külügyminisztérium magasabb rangú tisztviselői búcsúztak el a külföldre távozó külügyminisztertől és kíséretétől.

Rómába utazik a magyar miniszterelnök és a külügyminiszter

Budapestről jelentik: A Rador távirati iroda budapesti jelentése szerint Teleki Pál gróf Magyarország miniszterelnöke március 5-én hivata-

los látogatásra Rómába utazik. A miniszterelnök kíséretében utazik Csáky István gróf magyar külügyminiszter is.

A zsidótörvény javaslatának vitája a magyar képviselőház előtt

Malasics Géza és Fábián Béla bírálta a törvényjavaslat és annak indoklása fölött

Budapestről jelentik: A képviselőház péntek délelőtt folytatta a zsidótörvény javaslatának általános vitáját, amelyhez Malasics Géza szolt hozzá elsőnek. Szerinte

a zsidóság nem faj, hanem különböző néprétegekből alakult vallási közösség, amelyet az örökös üldözés kovácsolt össze.

Évszázadok óta minden bajt ráháritottak. A mai állapotokért is csak azért teszik őket felelőssé, mert a vagyonos osztályhoz tartoznak. A mai állapotoknak három főoka van: A szabadjára engedett monopol kapitalizmus, a nagybirtokrendszer, amely az egykét okozza és a bürokrácia. Majd a zsidóbeszívárgások-

ról beszél és kijelenti, hogy tényleg történtek beszívárgások, de ezt

a zsidóságot a császári udvar hívta be és később is kormányok hívására jöttek be az országba,

mert velük akarták ellensúlyozni a felvidéki negvennyolcasokat. Bejelentette végül, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Fábián Béla azzal kezdte beszédét, hogy ma mindenki a talmudból idéz és 600.000 ember kenyerét akarják elvenni olyan idézetek alapján, amelyekről nem tudják, hogy benne vannak-e a talmudban, mert azt még a zsidók

sem ismerik. Majd a divatossá vált antiszemizizmusról beszél. De azért

mindenkinek meg van a maga „házigazdája”, a zsidó jóbarátja, vagy más közeli kapcsolata. Ezek csak általánosságban hangoztatják az antiszemita álláspontjukat, de akik közelebbi álláspontjuk iránt érdeklődnek, azoknak még Müller képviselő is azt mondja, hogy hát hiszen csak a gallicaiakról van szó.

Cseh, morva és más származásúak, akik csak tegnap jöttek be az országba, azok lehetnek vezérigazgatók, lehetnek lapszerkesztők, sőt miniszterek is, de zsidók, akiknek őseik és apáik Magyarország földjén véreztek és harcoltak, azok nem juthatnak kenyérhez.

A zsidókat teszik felelőssé a zsidó beszívárgásokért, pedig a zsidók sem főispánok, sem miniszterek nem voltak és így ők legkevésbé akadályozhatták meg a beszívárgást. De beszívárgás nem is volt.

Apponyi György gróf közbeszól: Inkább német beszívárgás van.

Fábián folytatta beszédét és elmondta: A tulajdonon fájlalják, hogy a zsidók ellen csak Szent László hozott törvényeket. De ha Szent László alatt törvényt hoztak, akkor ez azt bizonyítja, hogy már akkor is itt éltek és nem szivárogtak be. Beszélnek arról is, hogy a vállalatok zsidók. De ezektől

a zsidó vállalatoktól a fajtáradó lapok nagy pénzeket kaptak, annál többet, minél fajtáradóbbak voltak.

Ha a jobboldalon keresik a zsidóbérenceket, akkor maguk között keressék. Mert például a „Magyarország” című nyilaslapp is közel 300.000 pengőt kapott egvedől a Rimamurányitól. Fábián beszédét azzal fejezte be, hogy eljön még a szabadság, egyenlőség és testvériség Magyarországára, talán hamarabb, mint azt gondolni lehet és akkor Magyarország ismét elfoglalja majd méltó helyét a világon. A javaslatot nem fogadja el.

Dulin Jenő független kisgazdapárti kifejti, hogy a zsidókérdés megoldása csak akkor szolgálja az országot, a magyarságot és a keresztény társadalom érdekeit, ha a megoldás módja jó.

Amikor a javaslatot bírálja, nem a zsidóságot védi.

Szerinte a javaslat hevenyészett, a volt miniszterelnök ezzel és egy földreformmal akarta megszerezni magának a többséget, ismert vágválma valóra váltásához. Szóvá teszi a vegyes házasságokból származó gyermekek szerencsétlen helyzetét, majd így folytatja:

Ez a kérdés kezd már mindenkinek az idegeire menni. Mindenki más öregapját piszkálja, millió ilyen nyomozás folyik az egész országban.

Végül kijelenti, hogy a javaslatot csakis tárgyalási alapul fogadja el. A képviselőház a törvényjavaslat vitáját keddre halasztotta el.

Tovább húzódik a belga kormányválság

Brüsszel. Souban szociáldemokrata képviselő visszaadta kormányalakításra kapott megbízatását. Lipót belga király Max brüsszeli polgármestert, a szabadbelvi párt vezetőjét bízta meg a kormány megalakításával.

Rómába utazik De Valera az ír szabadállam minisztere'nöke

London. De Valera az ír szabadállam miniszterelnöke szerdán, március 8-án Rómába utazik. Utközben rövid időre kiszáll Londonban is.

Chamberlain béketerve

London. Chamberlain világértéktervezet akar összehívni az összes fennmaradt kérdések elintézésére, beleértve a nemzetközi kereskedelem akadályait, devizakorlátozásokat, nyersanyagellátást, piacok elosztását stb.